

EMI
congress

NİŞANTAŞI
UNIVERSITY

4th INTERNATIONAL EMI

ENTREPRENEURSHIP
SOCIAL SCIENCES CONGRESS

November 29 -30, 2019 / İSTANBUL

PROCEEDINGS BOOK

www.emissc.org

EMISSC 2018 - LEFKOSA
EMISSC 2018 - CAPPADOCIA
EMISSC 2019 - LEFKOSA
EMISSC 2019 - İSTANBUL

İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882

İSTANBUL TİCARET
ÜNİVERSİTESİ

KISBU
CYPRUS
SOCIAL SCIENCES
UNIVERSITY

YESSENOV
UNIVERSITY

ÜNİVERSİTESİ

BOLU İZZET BAYSAL
ÜNİVERSİTESİ

EMI
journal

AKADEMİSYEN
KİTAPBEVİ

**4. International EMI
Entrepreneurship and Social Sciences
Congress**

PROCEEDINGS E-BOOK

29-30 November 2019- İstanbul

Editors:

**Prof. Dr. Himmet KARADAL
Asst. Prof. Dr. Ahmet Tuncay ERDEM
Asst. Prof. Dr. Menekşe ŞAHİN KARADAL**

Edited by:

Dilkur Akademi

Publishing Date:

30.12.2019

ISBN: 978 – 605 – 81563 – 5 – 7

PRESENTATION

Cyprus Social Sciences University, Dhaka University, İstanbul Commerce University, Suffolk University, Abant İzzet Baysal University, Central Asian American University, Yessenov University, İstanbul Chamber of Commerce and Dilkur Academy served as the vehicle of dissemination for a showpiece of arts and articles at the **4th International EMI Entrepreneurship and Social Science Conference (EMISSC 2019 İstanbul)** that was held in the İstanbul Nişantaşı University on November 29–30, 2019. EMISSC 2019 aim to provide a platform for discussing the issues, challenges, opportunities and findings of **Entrepreneurship and Social Sciences** research. The organizing committee with feedback from the Division Chairs and the members of the **scientific committee** foresaw an opportunity and research gap in the conference theme, that pitches for pressing issues in the business world.

It is a great privilege for us to present the proceedings of EMISSC 2019 İstanbul to the authors and delegates of the event. We hope that you will find it useful, exciting and inspiring. There are participants from **104 different institutions or universities from more than 10 countries**. The number of submitted manuscripts was **Canada, Qatar, UK, Azerbaijan, Kyrgyzstan, Kazakhstan, Romania, Bangladesh, UAE, TRNC**. Alas, several manuscripts from prestigious institutions could not be accepted due to the reviewing outcomes and our capacity constraints. The 2-day long event gathered close to 390 national and international attendees to enliven a constellation of contributions. Keynote lectures by renowned colleagues (Prof. Dr. **Emin Çivi**, Prof. Dr. **Şevki Özgener**, Prof. Dr. **Asım Saldamlı**, **İbrahim Elbaşı**, Assoc. Prof. Dr. **M. Naci Efe**, **Bilal Topçu**, Assoc. Prof. Dr. **Dababrata Chowdhury**, Assoc. Prof. Dr. **Elira Turdubaeva**, Assoc. Prof. Dr. **Murat Yalçıntaş**, Assoc.Prof.Dr. **Adel Ahmed**, Assoc.Prof.Dr. **Omar Khalid**, Assoc.Prof.Dr. **Harun Yıldız**, Assoc.Prof.Dr. **Haşım Akça**, Dr. **A. Mohammed Abubakar**, Dr. **Dumitru Goldbach**), 9 awards were issued to distinguished papers, and a total of **262 oral presentations** and **75 arts exhibitions**. On the day of completion of this journey, we are delighted with a **high level of satisfaction and aspiration**.

It is important to offer our sincere thanks and gratitude to a range of organizations and individuals, without whom this year's conference would not take place. We would like to **thank all the conference delegates, the Track Chairs, the reviewers and the staffs at Nişantaşı University for their efforts**. This conference would have not materialized without the efforts of the contributing **authors for sharing the fruit of their research and the reviewers for scrutinizing**, despite their busy schedules. We also thank **our members and colleagues who accepted the duty to participate in the Scientific Committee** and for their valuable help in the screening, selecting, and recommending best contributions.

Prof. Dr. Himmet KARADAL
Chair

A Special Thanks To...

Below is a list of individuals who have supported EMI Congress by donating some of their time. It is these people who make our work possible and have been a great help. We would like to say a special THANK YOU for all those listed below.

- Prof. Dr. Mustafa TÜMER**, Rector, Cyprus Social Sciences University
Prof. Dr. Şenay YALÇIN, Rector, Nişantaşı University
Prof. Dr. Ünal AY, Rector, Çağ University
Prof. Dr. Mustafa ALİŞARLI, Rector, Bolu Abant İzzet Baysal University
Prof. Dr. Mazhar BAĞLI, Rector, Nevşehir Hacı Bektaş University
Prof. Dr. Ali Argun KARACABEY, Rector, İstanbul Arel University
Prof. Dr. Sedat MURAT, Rector, Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. Sudi APAK, Rector, İstanbul Esenyurt University
Prof. Dr. Samettin GÜNDÜZ, Vice Rector, Bolu Abant İzzet Baysal University
Prof. Dr. Asım SALDAMLI, Co-Chair
Prof. Dr. Muhsin HALİS, Dean, Bolu Abant İzzet Baysal University
Prof. Dr. Şevki ÖZGENER, Hacı Bektaş Veli University
Prof. Dr. Levent ALTINAY, Oxford Brookes University, UK
Prof. Dr. Alaybey KAROĞLU, Gazi University
Prof. Dr. Reyhan Ayşen WOLFF, Giresun University
Prof. Dr. Emin ÇİVİ, University of New Brunswick, Saint John
Prof. Dr. Fevzi OKUMUS, University of Central Florida Orlando
Prof. Dr. Ali ALAGÖZ, Selcuk University
Prof. Dr. Adnan KALKAN, Mehmet Akif Ersoy University
Prof. Dr. Figen ZAIĞ, Gazi University
Prof. Dr. İlhan EGE, Mersin University
Prof. Dr. Serap İNCAZ, Nişantaşı University
Prof. Dr. A. Çiğdem KIREL, Anadolu University
Prof. Dr. Abdullah KIRAN, Muş Alparslan University
Prof. Dr. Murat ÇAK, İstanbul University
Prof. Dr. Said KINGİR, Sakarya University
Prof. Dr. Bülent GÜLÇUBUK, Ankara University
Assoc. Prof. Dr. M. Oğuz KUTLU, Çukurova University
Assoc. Prof. Dr. Nihat ALAYOĞLU, General Secretary, İstanbul Chamber of Commerce
Evren DİNÇER, Mayor of AKSARAY

Institutions of the Authors

Abbott Diagnostics	İstanbul Aydın University
Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji University	İstanbul Kültür University
Adıyaman University	İstanbul Medeniyet University
Adnan Menderes University	İstanbul University
Afyon Kocatepe University	İzmir Kâtip Çelebi University
Ahi Evran University	Kafkas University
Akdeniz Üniversitesi	Kahramanmaraş Sütçü İmam Kırklareli University
Aksaray University	Kapadokya University
Amasya University	Kars Kafkas University
American University of Central Asia	Kastamonu University
Anadolu University	Kayseri University
Ankara University	Kent University
Ankara Yıldırım Beyazıt University	Kıbrıs Batı University
Ardahan University	Kırgızistan Türkiye Manas University
Arkın Yaratıcı Sanatlar ve Tasarım University	Kırklareli University
Atatürk University	Kırşehir Ahi Evran University
Atılım University	Kocaeli University
Aydın University	Konya Food and Agriculture University
Bahçeşehir University	Lefke European University
Bandırma Onyedli Eylül University	Mardin Artuklu University
Başiskele Şehit Ozan Özen Kız	Marmara University
Başkent University	Mehmet Akif Ersoy University
Beyçelik Gestamp	Munzur University
Beykent University	Muş Alparslan University
Bilecik Şeyh Edebali University	Namık Kemal University
Bolu Abant İzzet Baysal University	Neareast University
Burdur Mehmed Akif Ersoy	Necmettin Erbakan University
Cardiff Metropolitan University, Cardiff, UK	Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
Caspian State University	Niğde Ömer Halisdemir University
Cyprus Social Sciences University	Nişantaşı University
Çanakkale Onsekiz Mart University	ODTÜ
Çukurova University	Osmaniye Korkut Ata University
Dokuz Eylül University	Özyeğin University
Eastern Mediterranean University	Sakarya University
Ege University	Sakarya Uygulamalı Bilimler University
Eskisehir Technical University	Samsun Ondokuzmayıs University
European University of Lefke	Selçuk University
Fatih Sultan Mehmet Vakıf University	Süleyman Demirel University
Historical and Cultural Heritage of Kyrgyzstan	Şht. Mehmet Eray İlkokulu
Gaziantep University	The University of Wales Trinity Saint David
Gaziköy Anaokulu	THK University
Giresun University	Tokat Gaziosmanpaşa University
Hacı Bayram Veli University	Toros University
Hitit University	Trakya University
Isparta Uygulamalı Bilimler University	Ufuk University
İstanbul Gelisim University	Uludağ University
İstanbul Kultur University	University of Dhaka
İstanbul Medipol University	University of Suffolk
İstanbul University	University West of Scotland, UK
Işık University	Yeditepe University
İstanbul Arel University	Yessenov University
İstanbul Chamber of Commerce	Teknopark İstanbul
Aksaray Municipality	Ekol Group

ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Mustafa TMER, Rector, Cyprus Social Sciences University TRNC
- Prof. Dr. Şenay YALÇIN, Rector, Nişantaşı University
- Prof. Dr. nal AY, Rector, aę University
- Prof. Dr. Mustafa ALIŐARLI, Rector, Bolu Abant İzzet Baysal University
- Prof. Dr. Mazhar BAğLI, Rector, Nevşehir Hacı Bektaş University
- Prof. Dr. Ali Argun KARACABEY, Rector, İstanbul Arel University
- Prof. Dr. Sudi APAK, Rector, İstanbul Esenyurt University
- Prof. Dr. Abdurrahman EREN, Rector, Haliç University
- Prof. Dr. Hasan Ali KARASAR, Rector, Kapadokya University
- Prof. Dr. Murat TÜRK, Rector, Osmaniye Korkut Ata University
- Prof. Dr. Uğur ZGKER, Rector, Cyprus American University TRNC
- Prof. Dr. Samettin GÜNDÜZ, Vice Rector, Bolu Abant İzzet Baysal University
- Prof. Dr. Cem TANOVA, Vice Rector, Eastern Mediterranean University TRNC
- Prof. Dr. Hasan KILIÇ, Dean, Eastern Mediterranean University TRNC
- Prof. Dr. Okan Veli ŐAFAKLI, Dean, European University of Lefke TRNC
- Prof. Dr. Osman KARATEPE, Eastern Mediterranean University TRNC
- Prof. Dr. Hüseyin ARASLI, Eastern Mediterranean University TRNC
- Prof. Dr. Levent ALTINAY, Oxford Brookes University, UK
- Prof. Dr. Erdoğan EKİZ, King Abdülaziz University, Saudi Arabia
- Prof. Dr. Fevzi OKUMUS, University of Central Florida Orlando
- Prof. Dr. Cihan COBANOGLU, University of South Florida Sarasota-Manatee
- Prof. Dr. Halim KAZAN, İstanbul University
- Prof. Dr. Cemile ÇELİK, Mersin University
- Prof. Dr. Şevki ÖZGENER, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
- Prof. Dr. Himmet KARADAL, Aksaray University TURKEY

ORGANISING COMMITTEE

Honorary Presidents of the Congress

Prof.Dr. Mustafa TÜMER, Rector of Kıbrıs Sosyal Bilimler University

Prof.Dr. Şenay YALÇIN, Rector of Nişantaşı University

Prof.Dr. Ünal AY, Rector of Çağ University

Prof.Dr. Abdurrahman EREN, Rector of Haliç University

Prof.Dr. Mehmet BARCA, Rector of Ankara Social Sciences University

Prof.Dr. Murat TÜRK, Rector of Osmaniye Korkut Ata University

Prof.Dr. Mazhar BAĞLI, Rector of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University

Prof.Dr. Hasan Ali KARASAR, Rector of Kapadokya University

Dr. Akhmetov Berik Bakhytzhovich, Rector of Yessenov University, Kazakhstan

Professor Md. Aktaruzzaman Bankladeş Dakka Üniversitesi rektörü

Prof.Dr. Ali Argun KARACABEY, Rector of İstanbul Arel Üniversitesi

Prof.Dr. Sudi APAK, Rector of İstanbul Esenyurt Üniversitesi

Assoc. Prof. Dr. Murat YALÇINTAŞ, Former President of İstanbul Chamber of Commerce

Assoc. Prof. Dr. Nihat ALAYOĞLU, Secretary General of İstanbul Chamber of Commerce

Prof.Dr. Esra HATİPOĞLU, Nişantaşı Üniversitesi

Presidents of the EMI Congress

Prof. Dr. Himmet KARADAL

Prof. Dr. Asım SALDAMLI

Assoc. Prof. Dr. Dababrata CHUWDHURY

Coordinators

Assoc.Prof.Dr. Mehmet Naci EFE

Asst.Prof.Dr. Hazar DÖRDÜNCÜ

Asst.Prof.Dr. Mohammed ABUBAKAR

Asst.Prof.Dr. Ahmet Tuncay ERDEM

Asst.Prof.Dr. Menekşe Şahin KARADAL

Organizing Committee Members

Assoc. Prof. Dr. Aykut GÖKSEL

Dr. Fahri ÖZSUNGUR

Inst. Ethem MERDAN

Inst. Nihan CABA

Kerim KARADAL

Neslihan DUMAN

M. Kürşat TÜRKER

ORGANIZING COMMITTEE OF “Mixed Exhibition”

Prof. Dr. **Hasan PEKMEZCİ**, Turkey,
Prof. Dr. **Alaybey KAROĞLU**, Hacı Bayram Veli University, Turkey,
Prof. Dr. **M. Turan AKSOY**, Arkin University, **TRNC**,
Prof. Dr. **Tansel TÜRKDOĞAN**, Hacı Bayram Veli University, Turkey,
Prof. Dr. **Meliha YILMAZ**, Gazi University, Turkey,
Prof. Dr. **İsa ELİRİ**, Kırıkkale University, Turkey,
Prof. Dr. **Zoya KOZLOVA**, Baranovich State University, **Belarus**,
Prof. Dr. **Kubra ALIYEVA**, Ulusal Bilimler Akademisi, **Azerbaycan**,
Assoc. Prof. Dr. **Arzu UYSAL**, Mersin University, Turkey,
Assoc. Prof. Dr. **Emrah UYSAL**, Mersin University, Turkey,
Assoc. Prof. Dr. **Neslihan KIYAR**, Selcuk University, Turkey
Asst. Prof. Dr. **Rahşan Fatma AKGÜL**, Yüzüncü Yıl University, Turkey,
Asst. Prof. Dr. **Asuman ÖZDEMİR**, Karabuk University, Turkey
Asst. Prof. **Emre ŞEN**, Cankırı Karatekin University, Turkey,
Dr. **Ahmet AYTAC**, Selcuk University, Turkey,
Dr. **Karim MIRZAYE**, Islam Art University, **Iran**,
Inst. **Menekşe ŞAHİN KARADAL**, Aksaray University, Turkey,
Inst. **Fatma KÜÇÜK**, Aksaray University, Turkey,
Inst. **N.Nazende ÖZKANLI**, Aksaray University, Turkey
Inst. **Semra KILIÇ KARATAY**, Aksaray University, Turkey
Inst. **Müzeyyen AKSÖZ ŞEN**, Aksaray University, Turkey
Victoria MOMEVA-ALTIPARMAKOVSKA, **Makedonya**.

EXHIBITION CURATORS

Asst. Prof. **Menekşe Şahin KARADAL**, Bolu Abant İzzet Baysal University
Inst. **Fatma KÜÇÜK AK**, Aksaray University

EXHIBITION EVALUATION COMMITTEE

- Prof. Dr. Alaybey KAROĞLU**, Gazi University
- Prof. Dr. Canan DELİDUMAN**, Karatay University
- Prof. Dr. Fatih BAŞBUĞ**, Akdeniz University
- Prof. Dr. Hüseyin ELMAS**, Selcuk University
- Prof. Dr. Meliha YILMAZ**, Gazi University
- Prof. Dr. Lale ALTINKURT**, Mugla Sıtkı Kocaman University
- Prof. Dr. Latigina NATALYA**, Shevçenko Devlet University
- Prof. Dr. Ljiljana MARKOVIC**, University of Belgrade, Serbia
- Prof. Dr. Lile TANDİLAVA**, Shota Rustavelli University
- Prof. Dr. Nadejda HAN**, Karaganda Devlet University
- Prof. Dr. Patrizia ZAGNOLI**, Università degli Studi Firenze - Italy
- Prof. Dr. Roza AMANOVA**, Kyrgyz Turkish Manas University, Kirghizistan
- Prof. Dr. Rajendra PATIL**, University of Mumbai, India
- Prof. Dr. Stalbek BAKTIGULOV**, Kyrgyz Turkish Manas University, Kirghizistan
- Assoc. Prof. Dr. Arzu UYSAL**, Mersin University
- Assoc. Prof. Dr. Cevat ATALAY**, Namık Kemal University
- Assoc. Prof. Dr. Emrah UYSAL**, Mersin University
- Assoc. Prof. Dr. Elif ŞENEL**, Gaziantep University
- Assoc. Prof. Dr. Deniz KORKMAZ ELASHRY**, Eskisehir Osmangazi University
- Assoc. Prof. Dr. Mehmet Emin KAYSERİLİ**, Atatürk University
- Assoc. Prof. Dr. Mutluhan TAŞ**, Selcuk University
- Assoc. Prof. Dr. Oğuz YURTTADUR**, Selcuk University
- Assoc. Prof. Dr. Uğur ATAN**, Selcuk University
- Assoc. Prof. Dr. Marat ŞARAFİDİNOV**, Kyrgyz Turkish Manas University, Kirghizistan
- Asst. Prof. Dr. Arda OSKAY**, Kocaeli University
- Asst. Prof. Dr. N. Müge SELCUK**, Eskişehir Osmangazi University
- Asst. Prof. Dr. Feride DEMİRCAN**, William Paterson University

SCIENTIFIC COMMITTEE

TURKEY

- Prof.Dr. Adnan ÇELİK, Selçuk University
Prof.Dr. Abdullah SOYSAL, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Prof.Dr. Agah Sinan ÜNSAR, Trakya University
Prof.Dr. Ahmet AY, Selçuk University
Prof.Dr. Ahmet Cevat ACAR, TÜBA
Prof.Dr. Ahmet DİKEN, Necmettin Erbakan University
Prof.Dr. Akın MARŞAP, İstanbul Aydın University
Prof.Dr. Akif TABAK, İzmir Kâtip Çelebi University
Prof.Dr. Alev Ayşe TORUN, Marmara University
Prof.Dr. Ali ALAGÖZ, Selçuk University
Prof.Dr. Ali DANIŞMAN, Ankara Social Sciences University
Prof.Dr. Ali HALICI, Başkent University
Prof.Dr. Ali AKDEMİR, İstanbul Arel University
Prof.Dr. Ali Ekber AKGÜN, Yıldız Teknik University
Prof.Dr. Argun KARACABEY, Altınbaş University
Prof.Dr. Asım SALDAMLI, Nişantaşı University
Prof.Dr. Asuman AKDOĞAN, Erciyes University
Prof.Dr. Aşkın KESER, Uludağ University
Prof.Dr. Atılhan NAKTİYOK, Atatürk University
Prof.Dr. Aykut BEDÜK, Selçuk University
Prof.Dr. Ayşen WOLF, Giresun University
Prof.Dr. Azmi YALÇIN, Çukurova University
Prof.Dr. Başaran ÖZTÜRK, Niğde Ömer Halisdemir University
Prof.Dr. Bekir DENİZ, Ardahan University
Prof.Dr. Belkıs ÖZKARA, Afyon Kocatepe University
Prof.Dr. Bige AŞKUN, Marmara University
Prof.Dr. Birol MERCAN, Necmettin Erbakan University
Prof.Dr. Bülent GÜLÇUBUK, Marmara University
Prof.Dr. Bünyamin AKDEMİR, İnönü University
Prof.Dr. Coşkun Can AKTAN, Dokuz Eylül University
Prof.Dr. Celil ÇAKICI, Mersin University
Prof.Dr. Cemal ZEHİR, Yıldız Teknik University
Prof.Dr. Cenk SÖZEN, Başkent University
Prof.Dr. Çağatay ÜNÜSAN, Karatay University
Prof.Dr. Çetin BEKTAŞ, Gaziosmanpaşa University
Prof.Dr. Çiğdem KIREL, Anadolu University
Prof.Dr. Deniz Elber BÖRÜ, Marmara University
Prof.Dr. Doğan Nadi LEBLEBİCİ, Hacettepe University
Prof.Dr. Dursun BİNGÖL, Türk Hava Kurumu University
Prof.Dr. Edip ÖRÜCÜ, Balıkesir University
Prof.Dr. Engin YILDIRIM, Constitutional Court Member
Prof.Dr. Enver AYDOĞAN, Gazi University
Prof.Dr. Erşan SEVER, Aksaray University
Prof.Dr. Enver AYDOĞAN, Gazi University
Prof.Dr. H.Bahadır AKIN, Necmettin Erbakan University
Prof.Dr. Halim KAZAN, İstanbul University

Prof.Dr. Haluk TANRIVERDİ, İstanbul University
Prof.Dr. Harun DEMİRKAYA, Kocaeli University
Prof.Dr. Hasan TUTAR, Sakarya University
Prof.Dr. H. Mustafa PAKSOY, Gaziantep University
Prof.Dr. İsmail BAKAN, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Prof.Dr. Kadir ARDIÇ, Sakarya University
Prof.Dr. Kazım Özkan ERTÜRK, Düzce University
Prof.Dr. Kemal CAN, Çukurova University
Prof.Dr. Kemal BİRDİR, Mersin University
Prof.Dr. Muhsin HALİS, Kocaeli University
Prof.Dr. Mustafa TAŞLIYAN, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Prof.Dr. Nejat BASIM, Başkent University
Prof.Dr. Orhan ÇOBAN, Selçuk University
Prof.Dr. Pınar Süral ÖZER, Dokuz Eylül University
Prof.Dr. Reyhan Ayşen WOLF, Giresun University
Prof.Dr. Rıfat IRAZ, Selçuk University
Prof.Dr. Sadık ÖNCÜL, Cumhuriyet University
Prof.Dr. Sedat MURAT, İstanbul University
Prof.Dr. Sezer AKARCALI, Ankara University
Prof.Dr. Şebnem ASLAN, Selçuk University
Prof.Dr. Tahir AKGEMCİ, Selçuk University
Prof.Dr. Ünsal SİĞRİ, Başkent University
Prof.Dr. Yıldırım Beyazıt ÖNAL, Adana Bilim ve Teknoloji University
Prof.Dr. Yılmaz GÖKŞEN, Dokuz Eylül University
Prof.Dr. Zeliha SEÇKİN, Aksaray University

International

Ord.Prof.Dr. Patrizia ZAGOLI, Universita Degli Studi Firenze, Italy
Prof.Dr. Anis KHASANOV, Plekhanov Russian University of Economics
Prof.Dr. Alyona BALTABAYEVA, Ahmet Yesevi University, Kazakhstan
Prof.Dr. Akmaral SARGIKBAEVA, Al Farabi Kazak Milli University
Prof.Dr. Amanbay MOLDIBAEV, Taraz Devlet Üniversitesi
Prof.Dr. Cem TANOVA, Eastern Mediterranean University TRNC
Prof.Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA Kırgızistan Devlet Ekonomi Üniversitesi
Prof.Dr. Cihan COBANOGLU, University of South Florida Sarasota-Manatee
Prof.Dr. Çağlar ÖZEL, International Cyprus University TRNC
Prof.Dr. Emin CİVİ, University of New Brunswick, Canada
Prof.Dr. Erdoğan EKİZ, King Abdülaziz University, Saudi Arabia
Prof.Dr. Fevzi OKUMUS, University of Central Florida Orlando
Prof.Dr. Gulmira ABDİRASULOVA Kazak Kızlar Devlet Pedagoji Üniversitesi
Prof.Dr. Harun ŞEŞEN, European University of Lefke TRNC
Prof.Dr. Hasan KILIÇ, Eastern Mediterranean University TRNC
Prof.Dr. Hüseyin ARASLI, Eastern Mediterranean University TRNC
Prof.Dr. Imran HAFEEZ, GC University, Pakistan
Prof.Dr. Janusz Slodczyk, Opole University, Poland
Prof.Dr. Latigina NATALYA Shevçenko Devlet Üniversitesi
Prof.Dr. Lile TANDİLAVA Shota Rustavelli Üniversitesi
Prof.Dr. Ljiljana MARKOVIC, University of Belgrade, Serbia
Prof.Dr. Latigina NATALYA, Shevçenko Devlet Üniversitesi
Prof.Dr. Levent ALTINAY, Oxford Brookes University, UK

Prof.Dr. Lile TANDİLAVA, Shota Rustavelli University
 Prof.Dr. Ljiljana MARKOVIC, University of Belgrade, SERBIA
 Prof.Dr. Luis V. Casaló Ariño, Universidad de Zaragoza, Spain
 Prof.Dr. Mijalce GJORGIEVSKI, University of Tourism and Management in Skopje
 Prof.Dr. Mustafa İLKAN, Eastern Mediterranean University TRNC
 Prof.Dr. Nadejda HAN, Karaganda Devlet University
 Prof.Dr. Noufissa El Moujaddidi, Mohamed V University - Rabat. Morocco
 Prof.Dr. Osman KARATEPE, Eastern Mediterranean University TRNC
 Prof.Dr. Patrizia ZAGNOLI, Università degli Studi Firenze Italy
 Prof.Dr. Pece NEDANOVSKI, Ss. Cyril and Methodius University, Republic of Macedonia
 Prof.Dr. Rajendra PATIL, University of Mumbai, India
 Prof.Dr. Salih Turan KATIRCIOĞLU, Eastern Mediterranean University TRNC
 Prof.Dr. Sami FETHİ, Eastern Mediterranean University TRNC
 Prof.Dr. Savo ASHTALKOSKI, FON University, Republic of Macedonia
 Prof.Dr. Salaheddin ABOSEDRA, Emirates American University
 Prof.Dr. Selyutin Vlademir DMITRIYEVICH, Oryol State University
 Prof.Dr. Slagjana STOJANOVSKA, Integrated Business Faculty, Macedonia
 Prof.Dr. Tarek Abdellatif, University of Supetech, Tunis
 Prof.Dr. Tofiq ABDÜLHASANLI, Azerbaijan Devlet İktisat University
 Prof.Dr. Zarylbek KUDABAEV, American University of Central Asia Kirgizistan
 Prof.Dr. Zhakipbek ALTAEV Al Farabi Kazak Milli University
 Prof.Dr. Zharkynbike SULEIMENOVA, Kazhak Kızlar Devlet Pedagoji University
 Assoc.Prof.Dr. Ali ÖZTÜREN, Eastern Mediterranean University TRNC
 Assoc.Prof.Dr. Anas Aloudat, American University in the Emirates, UAE
 Assoc.Prof.Dr. Biljana CHAVKOSKA, International Balkan University, Macedonia
 Assoc.Prof.Dr. Carlos Orús Sanclemente, Universidad de Zaragoza, Spain
 Assoc.Prof.Dr. Daniel Belanche Gracia, Universidad de Zaragoza, Spain
 Assoc.Prof.Dr. Deniz İŞÇİOĞLU, Eastern Mediterranean University TRNC
 Assoc.Prof.Dr. Doriana DERVISHI, University of Tirana, Albania
 Assoc.Prof.Dr. Ferruh TUZCUOĞLU, Azerbaijan Devlet İktisat University
 Assoc.Prof.Dr. Gadaf REXHEPI, South East European University
 Assoc.Prof.Dr. Gözde İNAL KIZILTEPE, European University of Lefke TRNC
 Assoc.Prof.Dr. İlhan DALCI, Eastern Mediterranean University TRNC
 Assoc.Prof.Dr. Ljupcho EFTIMOV, Ss Cyril and Methodius University in Skopje, Macedonia
 Assoc.Prof.Dr. Madalina-Teodora ANDREI, Spiru Haret University, Bucharest, Romania
 Assoc.Prof.Dr. Mahir Hamidov AMEA Z. Bünyadov Serqşunaslıq İnstitut, Azerbaijan
 Assoc.Prof.Dr. Melih MADANOGLU, Florida Atlantic University US
 Assoc.Prof.Dr. Minura Lucia NACHESCU, West University of Timiosara Romania
 Assoc.Prof.Dr. Phouphet KYOPHILAVONG, National University of Laos
 Assoc.Prof.Dr. Slavcho CHUNGURSKI, FON University - Skopje, Macedonia
 Assoc.Prof.Dr. Țarcă Naiana NICOLETA, University of Oradea, Romania
 Assoc.Prof.Dr. Vasilis Leontitsis Brighton University, UK İngiltere
 Assoc.Prof.Dr. Vătuui TEODORA, Universitatea Titu Maiorescu - Bucuresti, Romania
 Asst.Prof.Dr. Ahmad ALBATTAT, Ammon Applied University, Kazakhstan
 Asst.Prof.Dr. Aktolkin ABUBAKIROVA, Ahmet Yesevi University, Kazakhstan
 Asst.Prof.Dr. Ali BAVİK, University of Otago, New Zealand
 Asst.Prof.Dr. Amjad AMIN, University of Peshawar, Pakistan
 Asst.Prof.Dr. Aviral Kumar TIWARI, IBS/IFHE Hyderabad, India
 Asst.Prof.Dr. Aynur GAZANFERKIZI, Bakü Euroasian University, Azerbaijan
 Asst.Prof.Dr. Azamat MAKSÜDÜNOV, Kyrgyz-Turkish Manas University

Asst.Prof.Dr. Belal SHNEIKAT, University of Kyrenia TRNC
 Asst.Prof.Dr. Bakıt TURDUMAMBETOV, Kyrgyz-Turkish Manas University
 Asst.Prof.Dr. Eliann (Eli) R. CARR, Psychology College of Arts Sciences Heritage University
 Asst.Prof.Dr. Ece MÜEZZİN, Cyprus Social Sciences TRNC
 Asst.Prof.Dr. Dinmukhamed KELESBAYEV, Ahmet Yesevi University, Kazakhstan
 Asst.Prof.Dr. Faisal RANA, Effat University, KSA
 Asst.Prof.Dr. Hamzah ELREHAIL, American University in the Emirates
 Asst.Prof.Dr. Hamed MAHADEEN, Applied Science University, Jordan
 Asst.Prof.Dr. İbrahim ALSINI, King Abdulaziz University
 Asst.Prof.Dr. Ibrahim HARAZNEH, Middle East University, Jordan
 Asst.Prof.Dr. Jana ILİEVA, University of Tourism and Management in Skopje
 Asst.Prof.Dr. Kubilay GOK, Winuna University, US
 Asst.Prof.Dr. Ljubisa STEFANOSKI, International Balkan University, Macedonia
 Asst.Prof.Dr. Mahlagha DARVISHMOTEVALLI, Near East University TRNC
 Asst.Prof.Dr. Mohamed SHAMOUT, American University in the Emirates
 Asst.Prof.Dr. Mohammad Fahmi AL-ZYOUD, Al -Ahliyya Amman University, Jordan
 Asst.Prof.Dr. Muhammad ASIF, Science and Information Technology Uni., Pakistan
 Asst.Prof.Dr. Muhammad Razzaq ATHAR, Arid Agriculture University, Rawalpindi
 Asst.Prof.Dr. Murad Abdurrahman BEIN, Cyprus International University TRNC
 Asst.Prof.Dr. Nazarbayev KARİMOV, Khazar University/Bku-Azerbaijan
 Asst.Prof.Dr. Nuran ÖZE, Near East University TRNC
 Asst.Prof.Dr. Olusegun A. OLUGBADE, European University of Lefke TRNC
 Asst.Prof.Dr. Raad Meshall AL-TALL, Jadara University, Jordan
 Asst.Prof.Dr. Raouf JAZIRI, University of Jeddah, Kingdom of Saudi Arabia
 Asst.Prof.Dr. Suhail Mohammad GHOUSE, Dhofar University, Oman
 Asst.Prof.Dr. Seyil NAJIMUDINOVA, Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan
 Asst.Prof.Dr. Tolga GÖK, Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan
 Asst.Prof.Dr. Ülkü TOSUN, Cyprus Social Sciences University TRNC
 Asst.Prof.Dr. Umar HAYAT, Quaid-i Azam University, Pakistan
 Asst.Prof.Dr. Vesna Stanković Pejnović, Institute of Political Studies, Belgrade, Serbia
 Dr. Abolfazi NAJI, Shhre Rey Azad University, Iran
 Dr Choo Ling SUAN, University Utara, Malaysia
 Dr. Denisa MAMİLLO, European University of Tirana
 Dr. Dinuca Elena CLAUDIA, Titu Maiorescu University Bucharest, Romania
 Dr. Grzegorz ZAJAC, Jagiellonian University, Polonya
 Dr. Ilir REXHEPI, AAB Collage, Prishtina Kosovo
 Dr. Jantore JETIBAYEV, Ahmet Yesevi University, Kazakhstan
 Dr. Jason LAM, Multimedia University, Malaysia
 Dr. Khaled Jamal MEGDADI, Counsellor to the Director-General for Communication and Public Relations National Resources Investment, Amman-Jordan
 Dr. Maher Ahmad ALATAILAT, Girne American University, Cyprus
 Dr. Matanat AMRAHOVA, Azerbaijan Devlet İktisat Üniversitesi UNEC
 Dr. Elena RADICCHI, Universita Degli Studi Firenze, Italy
 Dr. Sabit BAYMAGANBETOV, Ahmet Yesevi University, Kazakhstan
 Dr. Sakher ALNAJDAMI, Amman Arab University, Jordan
 Dr. Sia Bik KAI, Universiti Tunku Abdul Rahman, Malaysia
 Dr. Steven Chong Shyue CHUAN, Universiti Tunku Abdul Rahman, Malaysia
 Dr. Tee Lain TZE, Universiti Kebangsaan, Malaysia
 Dr. Ulanbek ALİMOV, Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan

PEER REVIEW COMMUTTEE

Assoc.Prof.Dr. Ayşe GÜNSEL, Kocaeli University
Assoc.Prof.Dr. Abdullah ÇALIŞKAN, Toros University
Assoc.Prof.Dr. Ali CAN, Selçuk University
Assoc.Prof.Dr. Ali Murat ALPARSLAN, Mehmet Akif Ersoy University
Assoc.Prof.Dr. Bahattin KARADEMİR, Çukurova University
Assoc.Prof.Dr. Battal YILMAZ, Ahi Evran University
Assoc.Prof.Dr. Berrin FİLİZÖZ, Cumhuriyet University
Assoc.Prof.Dr. Bülent KARA, Niğde Ömer Halisdemir University
Assoc.Prof.Dr. Cafer TOPALOĞLU, Muğla Sıtkı Koçman University
Assoc.Prof.Dr. Didem RODOPLU ŞAHİN, Kocaeli University
Assoc.Prof.Dr. Duygu KIZILDAĞ, İzmir Demokrasi University
Assoc.Prof.Dr. H.Ebru Erdost Çolak, Ankara University
Assoc.Prof.Dr. Ebru GÜNEREN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
Assoc.Prof.Dr. Efe EFEOĞLU, Adana Bilim Teknoloji University
Assoc.Prof.Dr. Emin SÜEL, Aksaray University
Assoc.Prof.Dr. Erdoğan KAYGIN, Kafkas University
Assoc.Prof.Dr. Erkan Turan DEMİREL, Fırat University
Assoc.Prof.Dr. Ertuğrul YILDIRIM, Bülent Ecevit University
Assoc.Prof.Dr. Esra DİNÇ, Marmara University
Assoc.Prof.Dr. Fatih ÇETİN, Niğde Ömer Halisdemir University
Assoc.Prof.Dr. Figen AKÇA, Uludağ University
Assoc.Prof.Dr. Hakan TUTGUT, Başkent University
Assoc.Prof.Dr. Haluk DUMAN, Aksaray University
Assoc.Prof.Dr. Harun YILDIZ, Bandırma 17 Eylül University
Assoc.Prof.Dr. Haşim AKÇA, Çukurova University
Assoc.Prof.Dr. Hayrettin ZENGİN, Sakarya University
Assoc.Prof.Dr. Hüseyin GÜLER, Çukurova University
Assoc.Prof.Dr. Hüseyin KOÇAK, Afyon Kocatepe University
Assoc.Prof.Dr. Hüseyin ÜNLÜ, Aksaray University
Assoc.Prof.Dr. İbrahim DURAK, Pamukkale University
Assoc.Prof.Dr. İbrahim EKŞİ, Gaziantep University
Assoc.Prof.Dr. İbrahim ŞAHİN, Aksaray University
Assoc.Prof.Dr. İrge ŞENER, Çankaya University
Assoc.Prof.Dr. İsmail AKBAL, Aksaray University
Assoc.Prof.Dr. Köksal HAZIR, Toros University
Assoc.Prof.Dr. Korhan KARCIOĞLU, Nevşehir Hacı Bektaş University
Assoc.Prof.Dr. Leyla BAHAR, Mersin University
Assoc.Prof.Dr. Lütfi ARSLAN, İstanbul Medeniyet University
Assoc.Prof.Dr. Mahmut HIZIROĞLU, Ankara Sosyal Bilimler University
Assoc.Prof.Dr. Mehmet ALTINÖZ, Hacettepe University
Assoc.Prof.Dr. Mehmet İNCE, Mersin University
Assoc.Prof.Dr. Melih SALMAN, Aksaray University
Assoc.Prof.Dr. Munise ILIKKAN ÖZGÜR, Aksaray University
Assoc.Prof.Dr. Murat YALÇINTAŞ, İstanbul Ticaret University
Assoc.Prof.Dr. Mustafa BÜTE, İstanbul University
Assoc.Prof.Dr. Mustafa Fedai ÇAVUŞ, Osmaniye Korkut Ata University
Assoc.Prof.Dr. Müjdat AVCI, Dokuz Eylül University
Assoc.Prof.Dr. Neslihan DERİN, İnönü University

Assoc.Prof.Dr. Nihat GÜLTEKİN, Harran University
Assoc.Prof.Dr. Nilsun SARIYER, Muğla Sıtkı Koçman University
Assoc.Prof.Dr. Oğuz KUTLU, Çukurova University
Assoc.Prof.Dr. Ömer Okan FETTAHLIOĞLU, Sütçü İmam University
Assoc.Prof.Dr. Ömer TUNÇ, Süleyman Demirel University
Assoc.Prof.Dr. Özgür DEMİRTAŞ, İnönü University
Assoc.Prof.Dr. Recep ÇİÇEK, Niğde Ömer Halisdemir University
Assoc.Prof.Dr. Seçil FETTAHLIOĞLU, Sütçü İmam University
Assoc.Prof.Dr. Sema POLATÇI, Gaziosmanpaşa University
Assoc.Prof.Dr. Selçuk PEKER, Necmettin Erbakan University
Assoc.Prof.Dr. Semih SORAN, Özyeğin University
Assoc.Prof.Dr. Serap ÇOBAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
Assoc.Prof.Dr. Serkan DİRLİK, Muğla Sıtkı Koçman University
Assoc.Prof.Dr. Sevtap SARIOĞLU UĞUR, Uşak University
Assoc.Prof.Dr. Suat BEGEÇ, Türk Hava Kurumu University
Assoc.Prof.Dr. Süleyman BOLAT, Aksaray University
Assoc.Prof.Dr. Tarık SEVİNDİ, Aksaray University
Assoc.Prof.Dr. Vedat BAL, Manisa Celal Bayar University
Assoc.Prof.Dr. Yaşar AYYILDIZ, Abant İzzet Baysal University
Assoc.Prof.Dr. Yunus DEMİRLİ, Abant İzzet Baysal University
Assoc.Prof.Dr. Zekeriya NAS, Van Yüzüncü Yıl University
Asst.Prof.Dr. Omar Khalid Bhatti, Antalya Bilim University
Asst.Prof.Dr. Ahmet ÇAKIROĞLU, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Ahmet TÜRKMEN, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Ali ANTEPLİ, Selçuk University
Asst.Prof.Dr. Ali Kerim ÖNER, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Alper GEDİK, Selçuk University
Asst.Prof.Dr. Aral Gökçen NOYAN, İstanbul Yeniüzyıl University
Asst.Prof.Dr. Ayben KOY, İstanbul Ticaret University
Asst.Prof.Dr. Ayşe GÖKÇEN KAPUSUZ, Selçuk University
Asst.Prof.Dr. Burak Murat DEMİRÇİVİ, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Bengü HIRLAK, Kilis 7 Aralık University
Asst.Prof.Dr. Bilge AKSAY, Adana Bilim ve Teknoloji University
Asst.Prof.Dr. Bora YILDIZ, İstanbul University
Asst.Prof.Dr. Cemil SÜSLÜ, İskenderun Teknik University
Asst.Prof.Dr. Durdu Mehmet BİÇKES, Nevşehir Hacı Bektaş University
Asst.Prof.Dr. Elnur Hasan MİKAIL, Kafkas University
Asst.Prof.Dr. Ertuğrul KARAKAYA, Kırıkkale University
Asst.Prof.Dr. Ercan ÇİÇEK, Mersin University
Asst.Prof.Dr. Esra Gökçen KAYGISIZ, Giresun University
Asst.Prof.Dr. Gamze Ebru ÇİFTÇİ, Hitit University
Asst.Prof.Dr. M.Faruk ÖZÇINAR, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Fikret ATEŞ, Başkent University
Asst.Prof.Dr. Güzin KIYIK KICIR, Anadolu University
Asst.Prof.Dr. Gökhan ARASTAMAN, Hacettepe University
Asst.Prof.Dr. Gülbahar KARABULUT, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Gülbeniz AKDUMAN, Fatih Sultan Mehmet University
Asst.Prof.Dr. Hatice AĞCA, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Hüseyin KOÇARSLAN, Selçuk University
Asst.Prof.Dr. İbrahim YALÇIN, Niğde Ömer Halisdemir University

Asst.Prof.Dr. İsmail GÖKDENİZ, Kırıkkale University
Asst.Prof.Dr. Leyla İÇERLİ, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Mehmet Ali AKTAŞ, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Mehmet TUNCER, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Murat AKKUŞ, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Mustafa KARABACAK, Selçuk University
Asst.Prof.Dr. Mustafa KARACA, İnönü University
Asst.Prof.Dr. Mustafa KARACA, Karamanoğlu Mehmetbey University
Asst.Prof.Dr. Nilay KÖLEOĞLU, Çanakkale Onsekiz Mart University
Asst.Prof.Dr. Nurullah UMARUSMAN, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Özgür ÇINARLI, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Refik TURAN, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Sena ERDEN AYHÜN, Çanakkale Onsekiz Mart University
Asst.Prof.Dr. Selva STAUB, Bandırma Onyedi Eylül University
Asst.Prof.Dr. Suna MUĞAN ERTUĞRAL, İstanbul University
Asst.Prof.Dr. Şükrü APAYDIN, Nevşehir Hacı Bektaş University
Asst.Prof.Dr. Vasıf ABİYEYEV, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Volkan IŞIK, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Serap TAŞKAYA, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Şükran GÖLBAŞI, Haliç University
Asst.Prof.Dr. Vesile ÖZÇİFÇİ, Aksaray University
Asst.Prof.Dr. Yücel EROL, Gaziosmanpaşa University
Asst.Prof.Dr. Zafer ADIGÜZEL, İstanbul Medipol University
Asst.Prof.Dr. Zeki UÇAR, Bitlis Eren University
Asst.Prof.Dr. Zeynep HATİPOĞLU, Nişantaşı University
Lect. Memiş KARAER, Selçuk University
Lect. Şükrü GÜVEN, Selçuk University
Lect. Uğur UĞUR, Cumhuriyet University

CONTENTS

Presentation	2
Thanks To	3
Institutions of the Authors	4
Advisory Board	7
Organising Committee	8
Scientific Committee	11
Peer Review Committee	15
Name of Paper Author(s)	18
Outsourcing: Önemi, Fayda ve Mahsurları Assoc. Prof. Dr. Özgür DEMİRTAŞ, Assoc. Prof. Dr. Mustafa KARACA	25
Girişimciliğin Arkasındaki Güçler: Birey-Girişimcilik Uyumu Prof. Dr. Mehmet BAŞAR, Assoc. Prof. Dr. Özgür DEMİRTAŞ, Assoc. Prof. Dr. Mustafa KARACA	29
Olumsuz Durumları İfşa Etme (Whistleblowing) Kavramsal Çerçevesi Assoc. Prof. Dr. Özgür DEMİRTAŞ, Assoc. Prof. Dr. Mustafa KARACA	35
Gelişim Kuramları Bağlamında Bir Kitap İncelemesi: Benim Olağanüstü Akıllı Arkadaşım Filiz KALKAVAN	42
Demokrasilerde Çoğunluğun Tiranlığa Dönüşmesi Inst. Ahmet AYDIN	49
Ergonomi ve İşten Ayrılma Eğilimi İlişkisi Asst. Prof. Dr. Gül GÜN	57
Features of Emotional Intelligence of Future Psychologist Students Aigul SERIKBAYEVA, Prof. Dr. Himmet KARADAL	75
Cultural Transmission as the Basis For Successful Psychological and Pedagogical Adaptation of Students Tadzhibayeva Zh.A., Nagibina N.L.	89
Pan-Turanizm İdeolojisi ve Uluslararası İlişkiler Teorisi Olarak Türk Milliyetçiliği Fikrinin Doğuşu Assoc. Prof. Dr. Elnur Hasan MİKAİL	103
Turizm Sektöründe Girişimcilik Üzerine Nitel Bir Araştırma Assoc. Prof. Dr. Aydın YILMAZER, Inst. Hasan Önal ŞEYHANLIOĞLU, Prof. Dr. Said KINGİR	109
Sağlık Meslek Mensuplarının Meslekleriyle İlgili Yasal Sorumlulukları ve Yükümlülükleri Asst. Prof. Dr. Gülay TAMER	120
Banka Kârlılığına Etki Eden Mikro Değişkenler: Türk Bankacılık Sektöründeki Yerli ve Yabancı Bankalar Üzerine Bir Araştırma Res. Assist. Serkan ÇELİK, Assoc. Prof. Dr. Ferudun KAYA	134
Osmanlı Devleti'nde Haberleşme ve Postacılık Hizmetleri Üzerine Genel bir Değerlendirme Inst. Dr. Kazım KARTAL	144
Malatya Sancağı Bostancı Mahallesinin İktisadi ve İçtimai Yapısı (1842-1843) Inst. Dr. Kazım KARTAL	156
Malatya Sancağı Nüfus Defterlerinin Tanıtımı Inst. Dr. Kazım KARTAL	164
Stratejik Yönetimde "Denetim Sürecinin" Çarpan (Çoğaltan) Etkisinin İncelenmesi Asst. Prof. Dr. A.Turan ÖZTÜRK	172
Kafka'nın Dönüşüm Eserinde Yabancılaşma Olgusu Asst. Prof. Dr. Gamze Ebru ÇİFTÇİ	185
Otellerde Performans ve Piyasa Yönlendirmesi Arasındaki Rekabet Avantajı Yaratmak İçin Bilgi Yönetiminin Etkisi Asst. Prof. Dr. Özlem ALTUN, Assoc. Prof. Dr. Rukiye KİLİLİ, Dr. Mehmet Necati CİZRELİOĞULLARI	194
Pedagogical Basis of Practice Oriented Future Specialists Training Assoc. Prof. Dr. Mahmut Oguz KUTLU, Zharylgassova PERUZA	208
Otel İşletmelerinde Personel Güçlendirme Yönteminin Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma: Sakarya Örneği Serkan SEMİNT, Res. Assist. Oğuz ÇOLAK	220
Yiyecek İçecek İşletmelerinde Benchmarking'in Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma: Sakarya İli Örneği Prof. Dr. Said KINGİR, Vildan SARICA, Res. Assist. Mustafa İnanç KAPUCUOĞLU	228

Siyasal Yozlaşma ve Ekonomik Gelişmeye Etkileri Lect. Bayram BAYRAKCI	238
Boşanma Göstergeleri Ölçeğinde, Boşanmayı En Çok Etkileyen Özniteliğin Belirlenmesi Res. Assist. Sümeyye ÇELİK	252
K-means Algoritmasında Kullanılan Uzaklık Fonksiyonlarının Kümeleme Performansına Etkisi Res. Assist. Sümeyye ÇELİK	265
Sosyal Medyanın Marka İletişimine Etkilerinin Araştırılması Prof. Dr. Mahmut TEKİN, Aydan AKMAN ANDAÇ	278
II. Meşrutiyet Döneminde Tefenni Kaymakamları Inst. Nurullah NEHİR	289
II. Meşrutiyet Döneminde Tercan Kaymakamları Inst. Nurullah NEHİR	295
Üniversite Öğrencilerinin Kopya Çekmeye Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Ahi Evran Üniversitesi Örneği Turan ÇETİNKAYA, Delal KARADEMİR	303
Üniversite Öğrencilerinin İnternet Kullanımına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Ahi Evran Üniversitesi Örneği Turan ÇETİNKAYA, Delal KARADEMİR	306
Dünya Atık Ticareti ve Türkiye'nin Durumu Ahmed Yusuf SARIHAN	309
Ticari Fuarlar ve Fuarlara Verilen Devlet Destekleri Ahmed Yusuf SARIHAN	317
The Effect of Perceived Service Quality in Health Services on Satisfaction and Loyalty: Comparison of Ankara Province Public and Private Hospitals Asst. Prof. Dr. Berrin Arzu EREN	327
The Effects of Transformational Leadership on Organizational Identification and Organizational Citizenship Behaviors Assoc. Prof. Dr. Feride Pınar ACAR	330
Justice Perceptions and Organizational Citizenship Behavior: The Moderating Role of Positive Affectivity Assoc. Prof. Dr. Feride Pınar ACAR	348
Sivil Toplum Kuruluşlarında Görev Alan Gönüllü Bireylere Erişimdeki Sorunlar Asst. Prof. Dr. Hülya Semiz TÜRKÖĞLU, Assoc. Prof. Dr. Bilal ÇANKIR	357
The Effect of Organizational Culture and Learning Orientation on Innovation Capability Assoc. Prof. Dr. Esra DİNÇ ELMALI, Yavuz AFŞAR	363
Çalışanların İşe Tutkunluk ve Örgütsel Özdeşleşme Düzeylerinin Analizi: Kırşehir İli Örneği Res. Assist. Dr. Fatma KORKMAZ, Assoc. Prof. Dr. İsmail GÖKDENİZ, Prof. Dr. Kürşad ZORLU	374
Musul Atabegi İmâdeddîn Zengî'nin Başarılarında Kişisel Özelliklerinin Etkisi Dr. Abdulcelil IŞIK	388
Irak Selçuklu Devleti'ndeki Taht Mücadelelerinde İmâdeddîn Zengî'nin Tutumu Dr. Abdulcelil IŞIK	395
Girişimcilik Kavramı ve İpsala İlçesinin Girişimci Profiline Demografik Analizi Inst. Dr. Esra GÜRBÜZ	406
Ekonomik Daralma Dönemlerinde KOBİ'ler ve Uygulanan Destekler: Türkiye Örneği Gonca DEMİREL, Assoc. Prof. Dr. İlknur KUMKALE	415
Muhasebe Meslek Mensuplarının Elektronik Muhasebe Uygulamalarına İlişkin Tutumlarında Yenilik Güvenlik ve Maliyet Algılarının Rolü Assoc. Prof. Dr. Rahmi YÜCEL, Fatih EROĞLU	426
Sigorta Sözleşmelerinde Sigorta Ettirenin Riziko Sonrası Bildirim Yükümlülüğü Asst. Prof. Dr. Buket ÇATAKOĞLU AYDIN	437
Müşterilerin İşletmeye Sadakati Açısından Anlamlı Bulduğu Müşteri Odaklılık Boyutları Inst. Hakan HAS, Assoc. Prof. Dr. Mustafa GERSİL	444
BİST' de İşlem Gören Çimento Şirketlerinin Faaliyet Kârlılıklarının Belirlenmiş Konut Sektörü Değişkenleriyle Analizi Prof. Dr. Ali ALAGÖZ, Inst. Metin ALLAHVERDİ, Inst. Seyfettin Caner KUZUCU	462
Organik Yumurta Tüketiminde Etkili Olan Faktörlerin İncelenmesi Asst. Prof. Dr. Niyazi GÜMÜŞ, Assoc. Prof. Dr. Ebru ONURLUBAŞ, Assoc. Prof. Dr. Şükran KARACA	476
Sosyal Medya Fenomenleri ile Kurulan Parasosyal Etkileşimin Online Tüketici Davranışlarına Etkisi Asst. Prof. Dr. Niyazi GÜMÜŞ, Assoc. Prof. Dr. Şükran KARACA, Assoc. Prof. Dr. Ebru ONURLUBAŞ	484
Tüketicilerin Online Yorum ve Değerlendirme Puanlarına Yönelik Algılarının Online Satın Alma Davranışlarına Etkisi Assoc. Prof. Dr. Şükran KARACA, Asst. Prof. Dr. Niyazi GÜMÜŞ	496

Managerial Leadership Adoption of AI-based technology: Evidence from Retail Sector Asst. Prof. Dr. Deniz PALALAR ALKAN	506
Farklı Perspektiflerden Kadın Girişimciliği Inst. Dr. Esra GÜRBÜZ	521
İşletmelerde İç Girişimcilik Inst. Dr. Esra GÜRBÜZ	529
Dijital Halkla İlişkiler Uygulamaları Bağlamında Sosyal Sorumluluk Projelerinin Değerlendirilmesi: Çoklu Vaka Analizleri Asst. Prof. Dr. Elif DENİZ, Abdullah YOUSEF	536
Etik İklimin İşe Yabancılaşma Üzerindeki Etkisi Assoc. Prof. Dr. Metin KAPLAN, Şih Mehmet BÜYÜKBAŞ	548
Çalışanların Kitap Okuma Alışkanlıkları ile Duygusal Zeka Düzeyleri Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma Gaye ZORLU, Asst. Prof. Dr. Melahat ÖNEREN, Asst. Prof. Dr. Gamze Ebru ÇİFTÇİ	559
Hizmetkar Liderliğin İşe Gömülmüşlük Üzerindeki Etkisi Assoc. Prof. Dr. Durdu Mehmet BİÇKES, Şih Mehmet BÜYÜKBAŞ	575
Gençlerde Dini İtaat Algısı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması Prof. Dr. Ahmet AKIN, Hakan ÖZKAN	586
Sosyal Hayatta Dinin rolü Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması İlkay CAN, Hakan ÖZKAN	591
Geniş Aile Algısı Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması Hürünaz KOÇ, Hakan ÖZKAN	597
Desteklerle KOBİ: Bankalar Üzerine Bir Araştırma Ebru ÖDEN, Assoc. Prof. Dr. İlknur KUMKALE	602
Banka Çalışanları Arasında Yaşanan Rekabet Algısı ile İş Etiği Algısının Etkileşimi Asst. Prof. Dr. Tahir YEŞİLADA, İlknur YENİÇERİ	613
Hizmet İçi Eğitimlerin İş Verimliliği Üzerine Etkisi: Konya Sanayi Sektöründe Bir Araştırma Prof. Dr. Adnan ÇELİK, Ertuğrul TEKİN, Hande ULUKAPI YILMAZ	630
Gramer ve Mizahın Kavşak Noktası: Klasik Arap Edebiyatında Linguistik Nükteler Assoc. Prof. Dr. Hüseyin GÜNDAY	650
Müslüman Ortaçağ Mizah Kaynaklarında Sözüünü Sakınmaz Bir Hazırcı: “Muhannes” Assoc. Prof. Dr. Şener ŞAHİN	659
Aile İşletmelerinde Yönetim Devir Sürecinde Örgüt Kültürü, Değer, Strateji Ve Yeteneklerinin Yeni Kuşağa Aktarımı Üzerine Nitel Bir Çalışma Assoc. Prof. Dr. Aykut GÖKSEL, Damla GÖRGÜLÜ	664
A Qualitative Study on the Analysis of Accumulation and Transfer Process in Family Businesses Assoc. Prof. Dr. Aykut GÖKSEL, Damla GÖRGÜLÜ	678
Öğrencilerin Kariyer Amaçlarının Belirlenmesi: Fakülte ve Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Arasında Karşılaştırmalı Bir Analiz Assoc. Prof. Dr. Mustafa BOZ, Asst. Prof. Dr. Polat YÜCEKAYA	685
Ağızdan Ağıza İletişimin Tüketici Risk Algısına ve Satın Alma Niyetine Etkisi: Z Nesli Üzerine Bir Araştırma Asst. Prof. Dr. Polat YÜCEKAYA, Assoc. Prof. Dr. Dilek Dönmez POLAT	695
Kıbrıs'ta Özel Eğitim Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Görüşlerinin ve Önerilerinin Değerlendirilmesi Inst. Tuğba ALTINTAŞ, Inst. Kudret İSPİR	703
Bağımsızlık Sonrası Dönemde Türkiye- Azerbaycan Siyasi, Stratejik ve Ekonomik İlişkileri Assoc. Prof. Dr. Murteza HASANOĞLU, Assoc. Prof. Dr. Asim MEMMEDOV	717
Bazı Sosyal Medya Değişkenleri Açısından Ergen ve Genç Yetişkinlerin FOMO Düzeylerinin İncelenmesi Vahide UZUN, Edanur GÖZÜKARA, Assoc. Prof. Dr. Mehmet BİLGİN	741
Ürün Geri Çağırma (!) Asst. Prof. Dr. İnci ERDOĞAN TARAKÇI	757
Bir Psikolojik Sözleşme İhlali Olarak Whistleblowing (Bilgi İfşası) Inst. Esra BÜDÜN, Inst. Ahmet AYDIN	769
Yaratıcı Reklam Stratejileri Bağlamında Geleceğin Hedef Kitlelerinin Karakter Tipolojisi Inst. Esra BÜDÜN	782
Bireylerdeki Öğrenilmiş Güçlülüğün Girişimcilik Davranışı Açısından Rolü: Teorik Bir Yaklaşım Inst. Melike TURHAN, Asst. Prof. Dr. Hatice BAYSAL	797

Çevresel Yönelim ve Yeşil Özümseme Kapasitesi: Yeşil Dönüşümcü Liderliğin Moderatör Rolü Üzerine Bir Model Önerisi Prof. Dr. Cemal ZEHİR, Burcu ÖZGÜL	812
Talaşlı İmalatta Kullanılan Kesici Takımların Üretim ve Satış Performansını Etkileyen Faktörlerin SWARA Yöntemi ile Değerlendirilmesi Graduate Student Beyza BİROL, Asst. Prof. Dr. Serdar YARLIKAŞ	824
Caydırma Teorisi Inst. Senem DEMİRKIRAN	833
Adalet Programı Öğrencilerinin Girişimcilik Algıları Inst. Senem DEMİRKIRAN	841
“Uygulamalı Girişimcilik Eğitiminin” Üniversitelerde Girişimcilik Düşüncesine Etkisi Inst. Senem DEMİRKIRAN	846
İnsan Kaynakları Yönetim (İKY) Uygulamalarının Sanal Kaytarma Davranışı Üzerindeki Etkisi: Konya Sanayi Bölgesi Çalışanları Örneği Assoc. Prof. Dr. Metin KAPLAN, Inst. Hatice UÇAK, Inst. Emine ÖĞÜT	851
Havacılıkta Yaşanan Kazaların İletişim Engelleri ile İlişkisi Tülin KURTÇUOĞLU	864
İşyeri Nezaketsizliğinin Psikolojik İklim Üzerindeki Etkisi Assoc. Prof. Dr. Metin KAPLAN, Aynur KARAGÖZ, Yeşim TÜM KILIÇ	877
Makyaj Malzemesi Ürünü Seçimini Etkileyen Faktörlerin Önem Düzeylerinin SWARA Yöntemi ile Değerlendirilmesi Graduate Student Merve ÖZDEMİR, Asst. Prof. Dr. Serdar YARLIKAŞ	886
Bir Negatif Dışsallık Örneği Olarak Uzay Çöplerinin Durumu Prof. Dr. Murat ÇAK, Dr. Türksöy EMEN	893
Hizmetkâr Liderliğin Kurumsal Sosyal Sorumluluk Uygulamalarının Adaptasyonuna Etkisi: Algılanan Çevresel Belirsizliğin Düzenleyici Rolü Ümmügülsüm BOZKURT, Prof. Dr. Şevki ÖZGENER	902
Kurumsal İmaj ve Etik Algıların Yeniden Satın Alma Niyetine Etkisinde İlişki Kalitesinin Düzenleyici Rolü: Havayolu Taşımacılığı Örneği Yeşim TÜM KILIÇ, Prof. Dr. Şevki ÖZGENER	916
Türkiye’de Kişisel Markalar: 2012-2018 Yıllarının Karşılaştırmalı Analizi Assoc. Prof. Fikret YAMAN, Hilal ÖZHARPUTLU	934
Üniversite Öğrencilerinin Elektronik Ticarete E-Ödeme Sistemlerindeki Güven Algılarına Dair Bir Çalışma Inst. Doğu KAYIŞKAN, Inst. Seçkin ŞALVARLI	943
Vergi Hatalarının Düzeltilmesi ve Şikâyet Yolu ile Müracaatların Reddine İlişkin İşlemlerde Yetkili Yargı Mercisinin Tespiti Assoc. Prof. Dr. Yaşar AYYILDIZ	955
Muhasebe Meslek Mensuplarının Uzlaşma Kurumuna İlişkin Görüşleri: Türkiye Alan Araştırması Assoc. Prof. Dr. Yunus DEMİRLİ, Assoc. Prof. Dr. Yaşar AYYILDIZ	966
Rekortmenlerin Vergi Hasılatına Katkısı: Kurumlar Vergisi Örneği (2000-2017) Assoc. Prof. Dr. Yunus DEMİRLİ	982
Kadın Girişimcilerin Öz yeterlilik Algılarının Belirleyicileri Asst. Prof. Dr. Senem NART, Prof. Dr. Sima NART	996
Kırsal Gençliğin Girişimcilikle İmtihani: Genç Çiftçi Desteği Uygulaması Üzerine Bir İnceleme Muhsin Arif AKKAYA, Prof. Dr. Bülent GÜLÇUBUK	1007
Yapay Zeka Bileşenleri ve Pazarlama Uygulamalarında Yapay Zeka Kullanımının İşletmelere Sağladığı Avantajlara İlişkin Bir Değerlendirme Assoc. Prof. Dr. Recep Baki DENİZ	1016
Stratejik İnsan Kaynakları Yönetiminde Yeni Vizyon: Yetenek Yönetimi Prof. Dr. Himmet KARADAL, Inst. Nazik ERDAL AKYÜZ	1027
An Overview of Office TPM and Evaluation for A Department of ABC Business PhD. Ayşenur ERDİL	1038
Yenilik, Yenilikçilik kavramlarına Genel Bir Bakış: Endüstriyel ve Türkiye Kapsamında Değerlendirilmesi Dr. Ayşenur ERDİL	1046
A General Overview of CRM, E-CRM and Security of Information: Assessment with An Application PhD. Ayşenur ERDİL	1055
Toplam Faktör Verimliliği ile Girişimcilik İlişkisi: OECD Ülkeleri Örneği Asst. Prof. Efe Can KILINÇ, Asst. Prof. Nazan Şahbaz KILINÇ, Dr. Mustafa KARTAL	1066
Brexit ve Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımı: Türkiye Özelinde Bir Araştırma Dr. Mustafa KARTAL, Asst. Prof. Efe Can KILINÇ, Asst. Prof. Nazan Şahbaz KILINÇ	1074
Muhasebe Meslek Mensuplarının BOBİ FRS Konusundaki Görüşleri: Bir Araştırma Assoc. Prof. Dr. Osman TUĞAY	1085

Eğitimde Yalınla Müfredat Geliştirmeyi Yeniden Düşünmek Assoc. Prof. Dr. Filiz Yalçın TILFARLIOĞLU	1094
Eğitim 4.0 Çağında Üniversite Performansı: VZA ve Malmquist İndeks ile Bir Araştırma Ress. Assist. Serkan DERİCİ	1104
Klasik AHP ve Bulanık AHP Yöntemlerinin Karşılaştırılması: Dijital Tedarikçi Seçimi Üzerine Bir Uygulama Ress. Assist. Serkan DERİCİ, Assoc. Prof. Dr. Nuri Özgür DOĞAN	1115
Bir Devlet Üniversitesinde Yıllar İtibariyle Performans Ölçümü: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nde Bir Uygulama Assoc. Prof. Dr. Nuri Özgür DOĞAN, Ress. Assist. Serkan DERİCİ	1128
KOSGEB Desteklerine Yönelik Bir Farkındalık Araştırması: Kâhta İlçesi Örneği Asst. Prof. Dr. Gülşen KIRPIK	1135
İş Performansı ile Örgütte Kalma Niyeti Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi Res. Assist. Dr. Fatma KORKMAZ	1165
Teacher Educators' Attitudes Towards Call: Case Of Turkish State Universities Inst. Sezer Alper ZEREYALP, Assoc. Prof. Dr. Neşe CABAROĞLU, Assoc. Prof. Dr. Mahmut Oğuz KUTLU	1177
İngiliz Dili Eğitimi Bölümlerinde Görevli Öğretim Elemanlarının Bilgisayar Destekli Dil Öğretimine Yönelik Tutumları (Türkiye Devlet Üniversiteleri) Inst. Sezer Alper ZEREYALP, Assoc. Prof. Dr. Neşe CABAROĞLU, Assoc. Prof. Dr. Mahmut Oğuz KUTLU	1182
Eczacılık İşletmeciliği Kapsamında Eczacılık Mesleğine İlişkin Kariyer Açısından Sorun Belirleme ve Öneri Geliştirme: Dar Kapsamlı Bir Çalışma Asst. Prof. Dr. Gülşen KIRPIK, Dr. Med. Erkan YILMAZ	1188
Kişi-iş Uyumu ve Dönüşümcü Liderliğin Çalışanların Öz-yeterlilik Algısı Üzerindeki Etkisi Assoc. Prof. Dr. Bora YILDIZ, Ramazan OKTAY	1203
Examining The Concept Of Social Entrepreneurship Using Text Mining And Scientific Mapping Methods Asst. Prof. Dr. Tayfun YILDIZ, Assoc. Prof. Dr. Ali Kemal ÇELİK, Zafer AYKANAT	1210
Oyunlaştırma Başarısında Tüketim Psikolojisinin Rolü Dr. Ali Erhan ZALLUHOĞLU, Dr. Ayşe KARAÇİZMELİ	1221
Basketbol Hakemlerinin Özyeterlilikleri ve Karar Verme Stilllerinin İncelenmesi Afşın KILIÇ, Asst. Prof. Dr. Çiğdem ÖNER	1231
Hizmet Sektörünün Değer Zinciri Analizine Yönelik Nitel Bir Araştırma: Ticaret Odası Örneği Dr. Fahri ÖZSUNGUR, Prof. Dr. Himmet KARADAL	1248
Eski Türk Toplumunda Şamanizm' in Yönetimsel İzleri Inst. Ayten AKCAN	1261
Bozkır Kültür Çevresinde İkili Teşkilatın Merkezi Otorite Üzerindeki Olumsuz Etkileri Inst. Ayten AKCAN	1271
Eski Türklerde Hükümdarın Meşruiyet Kaynaklarından "Tanrı Bağışı" Nın Merkezi İdareye Katkıları Üzerine Bir Araştırma Inst. Ayten AKCAN	1283
Meşruiyet Sonrası Cinayetler Zincirinin İlk Halkası: Hafıye Teşkilatının Başı İsmail Mahir Paşa Suikasti Assoc. Prof. Dr. İsmail AKBAL	1292
Restoranlarda Instagram Kullanımı: Çeşme'deki Restoranlara Yönelik Bir Araştırma Assoc. Prof. Dr. Burcu ÖKSÜZ	1307
'Nutellam Olmadan Asla': Kriz İletişiminde Tüketicilerin Marka Savunuculuğu Assoc. Prof. Dr. Burcu ÖKSÜZ, Asst. Prof. Dr. Yelda Özlem KÖLGELİER	1314
Örgütsel Cazibeyi Belirleyen Faktörler: Potansiyel Çalışanlar Bir İşverenden Ne Bekler? Assoc. Prof. Dr. Burcu ÖKSÜZ	1323
İnsan Kaynakları Uygulamaların İnovatif İş Davranışları Üzerindeki Etkisinde Örgütsel Destek Algısının Moderatör Etkisi Rumeysa ARAL, Assoc. Prof. Dr. Bora YILDIZ	1338
The Use Of Multimedia In English Language Teaching Classes Lect. Ceylan YILMAZ, Assoc. Prof. Dr. Mahmut Oğuz KUTLU	1348
Hüseyin Fehmi Paluvî Efendi'nin Hadis Kültürü (<i>Terceme-i Salavât-ı Kübra Tuhfe-i Uzmâ</i> Adlı Eseri Işığında) Asst. Prof. Dr. Alparslan KARTAL	1357
Hacı Bayram-ı Veli'nin "Lemeât-İ Kudsi" Adlı Eserindeki Hadislerin Tahriri ve Değerlendirilmesi Asst. Prof. Dr. Alparslan KARTAL	1369
Rivayetler Işığında Medine'ye Hicrette Yaşanan Fiziki ve Manevî Sıkıntılar Asst. Prof. Dr. Alparslan KARTAL	1381

Yeni Ana Akım Pazarlama: Influencer Pazarlaması Dr. Güzide Öncü EROĞLU PEKTAŞ, Fatih ORMANLI	1390
Nasrettin Hoca Fıkralarından Girişimciler İçin Finansal Okuryazarlık Analizi Inst. Mehmet Akif ÇAKIRER	1398
Kadın Çalışanların Kariyer Engelleri: Otomotiv Sektörü Çalışanları Üzerinde Bir Araştırma Emine Şeyma ÜNLÜ, Assoc. Prof. Dr. Mine HALİS	1407
Görme Engelliler İçin İş Oryantasyon Yöntemlerinin Belirlenmesi ve Uygulanması Eylem ÖZEN, Prof. Dr. Asım SALDAMLI	1415
2008-2018 Yılları Arasındaki Yerli Film Üretim Sayısı ve Gişe Gelirleri Üzerinden Türk Sinema Sektörünün Önümüzdeki On Yılda Gelişim, Dönüşüm Ve Geleceği Res. Assist. Murat TOPALOĞLU, Inst. Ebru ÖZER TOPALOĞLU	1426
Beyazperde'den Girişimcilik Hikâyeleri: The Founder (Kurucu) Filmi Üzerinden Bir İnceleme Res. Assist. Murat TOPALOĞLU, Inst. Ebru ÖZER TOPALOĞLU	1437
Örgütsel Desteğin Örgütsel Bağlılığa ve Çalışan Performansına Etkileri Mehtap YALÇIN, Prof. Dr. Asım SALDAMLI	1443
Yumuşak Güç Olarak Uluslararası Basın ve Söylemi: 23 Haziran 2019 İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçimi Örneği Dr. Zeliha OÇAK	1455
İstanbul Turizm İşletmelerinde Kurumsal Sosyal Sorumluluk Algısının İşgörenlerin İş Doyumu Üzerine Etkisi: Bişkek Örneği Asst. Prof. Dr. Mehmet ULUTAŞ	1475
Dış Borçların Ekonomik Büyüme ile Olan İlişkisinde Yolsuzlukların Rolü Nedir? Inst. Hikmet AKYOL, Inst. Kübra KARAKUŞ, Res. Assit. Harun CAN	1498
Turizm ve Karbon Emisyonları Arasındaki İlişkinin Heterojenliğinin İncelenmesi Inst. Kübra KARAKUŞ, Inst. Hikmet AKYOL, Inst. Mehmet GÜL	1506
Deneyime Açıklık, Sosyal Risk Alma ve Finansal Risk Alma Etmenlerinin Yenilikçilik Üzerindeki Etkileri: Startup Trakya Örneği Inst. Yasin AKKUŞ	1513
Osmanlı İmparatorluğu'nun Klasik Döneminde Girişimciliği Destekleyen Yapılar Inst. Yasin AKKUŞ	1522
Kırsal Alanlarda Girişimciliğin Artmasında ve Geliştirilmesinde Aile Çiftçiliği Prof. Dr. Bülent GÜLÇUBUK, Muhsin Arif AKKAYA	1534
Tarımda Coğrafi İşaretler Aracılığıyla Katma Değeri Yüksek Girişimciliğin Geliştirilebilme Olanakları Prof. Dr. Bülent GÜLÇUBUK, Huriye ÖZENER	1540
Planlanmış Davranışlar Teorisinin Girişimcilik Niyeti Üzerindeki Etkisi: KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Katılımcıları Örneği Berkant USLAN, Assoc. Prof. Dr. Nuray ATSAN	1546
Banker Bilo Sinema Filminin Girişimcilik Bağlamında Göstergibilim Analizi Inst. Mehmet Akif ÇAKIRER	1555
Finansal Okuryazarlık Sinemadan Öğrenilebilir Mi Ve "Borsa: Para Asla Uyumaz" Sinema Filminin, Finansal Okuryazarlık Bağlamında Göstergibilim Analizi Inst. Mehmet Akif ÇAKIRER	1572
Kök Hücre ve Kök Hücre Bağışına Yönelik İnsanların Görüşlerinin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma Asst. Prof. Dr. Burhanettin UYSAL, Asst. Prof. Dr. Mehmet YORULMAZ	1580
Örgütlerde Otantik Lider Karşılaştırması ve Çalışanların Cinsiyete Yönelik Otantik Lider Davranış Algılamalarına Dair Bir Uygulama Prof. Dr. A. Çiğdem KIREL, Müge ÜNAL	1587
II. Meşrutiyet Döneminde Bayburd Kaymakamları Inst. Nurullah NEHİR	1598
Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Ölçülmesi Üzerine Bir Araştırma Inst. Doğu KAYIŞKAN, Asst. Prof. Dr. Pınar ÖZKAN	1604
Örgütsel Vatandaşlık Davranışının İş Tatmini Üzerindeki Etkisine Yönelik Bir Alan Araştırması Prof. Dr. Kürşad ZORLU, Res. Assist. Dr. Fatma KORKMAZ	1613
Sivil Toplum Kuruluşlarında Görev Alan Gönüllülerin İhtiyaç ve Beklentileri Inst. Dr. Derya Semiz ÇELİK, Assoc. Prof. Dr. Bilal ÇANKIR	1624
Türk-İslam Geleneğinde Gönüllüğün Gelişimi Gökhan GÖKÇEK, Assoc. Prof. Dr. Bilal ÇANKIR	1634
Denetçi Girişimciliğinin Bağımsız Denetçilerin Hile Algıları Üzerindeki Etkisi Assoc. Prof. Dr. Rahmi YÜCEL	1643
Turizm Sektöründe Açık İnovasyonun Önemi ve Sağlayacağı Faydalar Inst. Derya YÜCEL, Prof. Dr. Muhsin HALİS	1652
Restorant ve Cafe Sahiplerinin Sektöre Yatırım Yapma Amacı ve Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Alan Araştırması Inst. Hasan Önal ŞEYHANLIOĞLU, Prof. Dr. Said KINGİR, Rıdvan GÖR	1661

Çizgi Roman Yayıncılığında Dünya Çapında Bir Film Şirketine Doğru Bir Dönüşüm Hikayesi: Marvel Comic'ten Marvel Stüdyo'ya Ress. Assist. Murat TOPALOĞLU	1675
Türk Sinema Sektöründen Girişimcilik Hikayesi: Erler Film Ress. Assist. Murat TOPALOĞLU	1680
Türkiye'deki Kadın Girişimi Kooperatifleri Üzerine Bir Araştırma Inst. Ebru ÖZER TOPALOĞLU	1684
The Effect of Positive Psychological Capital on the Task Performance and Contextual Performance Assoc. Prof. Esra DİNÇ ELMALI, Assoc. Prof. Nihal KARTALTEPE BEHRAM	1688
Türkiye'de Organik Tarım Pazarlaması ve Bir E-ticaret Girişimcilik Örneği Asst. Prof. Dr. Güzide Öncü EROĞLU PEKTAŞ	1699
Devlet ve Özel Üniversitelerin Hazırlık Sınıflarındaki Öğrencilerin Kullandıkları Ders Çalışma, Öğrenme ve Motivasyon Stratejileri Prof. Dr. Asım YAPICI, Assoc. Prof. Dr. M. Oğuz KUTLU, Inst. Ceylan YILMAZ, Inst. S. Alper ZEREYALP	1707
Kayıt Sildiren Üniversite Öğrencilerinin Veri Madenciliği Yöntemleriyle Sınıflandırılması Res. Assist. Sümeyye ÇELİK, Prof. Dr. Adnan KALKAN	1715
Kitle İletişimi Açısından Siyasal Katılı Assoc. Prof. Dr. A. Banu HÜLÜR	1724
Abonelik Modeliyle Çalışan Dijital Platformların Tüketim Kültürü Bağlamında Değerlendirilmesi Res. Asst. Sadullah M. BAĞ, Assoc. Prof. Dr. A. Banu HÜLÜR	1732
Halkla İlişkiler ve Tanıtım Lisans Programı Müfredatının Güncellenmesi Assoc. Prof. Dr. A. Banu HÜLÜR, Asst. Prof. Dr. Arzu KARASAC GEZEN, Asst. Prof. Dr. Hüsamettin AKAR, Asst. Prof. Dr. Tülin SEPETCİ, Res. Asst. Oğuzhan ŞENEL, Res. Asst. Selin AKINÇ	1743
Örgütsel Bağlılık ve İş Gören Performansı Arasındaki İlişkinin Analizi: Banka Çalışanları Örneği Melike KIRBAŞ	1757

İşyeri Nezaketsizliğinin Psikolojik İklim Üzerindeki Etkisi

Assoc. Prof. Dr. Metin KAPLAN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
mkaplan@nevsehir.edu.tr

Yeşim TÜM KILIÇ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
yesim.9444@gmail.com

Aynur KARAGÖZ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
kercinaynur@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, işyeri nezaketsizliğinin psikolojik iklim üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Araştırmanın örneklemini, Malatya 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki tekstil fabrikalarında faaliyet gösteren ve araştırmaya katılmayı kabul eden 260 çalışan oluşturmaktadır (n=260). Söz konusu örneklemden elde edilen veriler basit doğrusal regresyon analizi yardımıyla analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, işyeri nezaketsizliği psikolojik iklimi negatif etkilemektedir. Yine araştırma bulguları, işyeri nezaketsizliğinin psikolojik iklimin destekleyici yönetim, rol açıklığı, katkı, tanınma, kendini ifade etme, fırsatlar ve sorunlar boyutları üzerinde negatif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Son olarak araştırmanın bazı kısıtları olduğu vurgulanmış, hem işletmeler ve çalışanlara yönelik önerilerde bulunulmuş, hem de gelecekte benzer konularda yapılacak araştırmalara ilişkin birtakım öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İşyeri Nezaketsizliği, Psikolojik İklim.

The Effect of Workplace Incivility on Psychological Climate

ABSTRACT

The purpose of this study is to investigate the effect of workplace incivility on psychological climate. The sampling consists of employees in textile businesses in the 1st Organised Industrial Zone province of Malatya (n=260). Data acquired from mentioned research sampling has been analyzed by means of the Linear Regression Analysis. According to research's findings, it has been observed that workplace incivility had a negative effect on psychological. Moreover, it was found that workplace incivility had a negative effect on the management support, role clarity, contribution, recognition, self-expression and challenge which are dimensions of psychological climate. Finally, it was emphasized that the study has some limitations, together with some implementation-oriented suggestions related to for employees and businesses and suggestions about the research to be done in similar topics in the future were presented.

Keywords: Workplace Incivility, Psychological Climate

1. GİRİŞ

İnsan faktörünün önemi anlaşılmaya başladığı günümüz işletmelerinde başarı, örgütsel ve bireysel nedenlerin yanı sıra çalışanların işyerlerinde yaşamış oldukları sosyal etkileşimlere de bağlıdır. İşyerinde yaşanan bu sosyal etkileşimlerin sağlıklı devam etmesi durumunda pozitif örgütsel çıktılar elde edilirken; rekabetin artması, belirsizlik, teknolojik ve örgütsel değişim, karşılanamayan beklentiler, bireysel çıkarlar gibi faktörlerden kaynaklanan öfke, kızgınlık ve stres gibi istenmeyen olumsuz çalışan davranışları da iş yerlerinde gözlenebilmektedir. Son dönemlerde işyerinde görülmeye başlanan ve hoş

karşılanmayan davranışlardan biri de işyeri nezaketsizliğidir (Çoban ve Deniz, 2018: 286). İşyeri nezaketsizliği, niyeti tam olarak kestirilemeyen ancak örgütsel hedeflere zarar veren, karşılıklı saygı kurallarının ve örgütsel normların ihlal edilmesiyle ortaya çıkan, olumsuz iş davranışlarının bir çeşidi olarak ifade edilmektedir (Kanten, 2014: 12). Örgüt ortamlarındaki tüm çalışanların birbirine karşı nezaketsiz davranışları bireyler üzerinde fiziksel ve psikolojik etkiler yaratabilmektedir. Bu nedenle işyeri nezaketsizliği olgusu günümüz iş dünyasında irdelenmesi gereken önemli konulardan biri haline gelmiştir. Bununla birlikte işyeri nezaketsizliği bireylerin işyeri ortamı ile ilgili algı ve tutumlarını içeren psikolojik iklim olgusunu da etkileyebilir. Psikolojik iklim, bireyin dahil olduğu örgütsel yapılar, süreçler ve olaylara ilişkin psikolojik olarak anlamlandırıldığı algılarını içeren esnek bir yapı olarak kavramsallaştırılmıştır (Parker vd., 2003: 390).

Bu çalışma işyeri nezaketsizliğinin psikolojik iklimi nasıl ve ne yönde etkilediğine dair soruya cevap aramaktadır. Bu araştırma sorunsalını çözmek için Malatya 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki tekstil fabrikalarında faaliyet gösteren çalışanlar açısından iş yeri nezaketsizliğinin psikolojik iklim üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak amacıyla bir saha araştırması yapılmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. İşyeri Nezaketsizliği

Gün geçtikçe artan zorlu hayat koşulları ve buna paralel olarak artan iş yoğunluğu gibi nedenlerden dolayı, bireyler zaman zaman çalışma ortamlarında kaba sayılabilecek davranışlar gösterebilmektedir (Taştan, 2014: 63). Olumsuz davranışların en yaygını ve daha az zararsız biçimi olarak adlandırılan işyeri nezaketsizliği; çalışma ortamında bireylerin birbirine karşı gösterdiği medeni sayılmayan, kaba davranışlarını içermektedir (Kanten, 2014: 12). İşyeri nezaketsizliği, çalışanlar arasında anlayışın, saygı kurallarının ve örgütsel kuralların göz ardı edilmesiyle ortaya çıkan, niyeti açıkça kestirilemeyen ancak örgütün amaçlarına ve hedeflerine zarar veren olumsuz iş davranışlarının bir çeşidi olarak açıklanmaktadır (Erkutlu, 2019: 105). İşyeri nezaketsizliği, işyerinde karşılıklı saygı normlarına aykırı, hedefe zarar verme niyetinde belirsiz, düşük yoğunluklu sapkın bir davranıştır. Nezaketsiz davranışlar, karakteristik olarak başkalarına saygısızlık gösteren kaba ve nezaketsiz davranışlardır (Andersson and Pearson, 1999: 457). Nezaketsiz davranışları farklı sınıflara ayırmak mümkündür. Kaba, seviyesiz, saygısız davranışlar bunlardan bazılarıdır. Diğer işyeri nezaketsizliği davranışları ise insanları küçük görmek, karşısındakini dinlememek, çalışma arkadaşları hakkında çeşitli söylentiler yaymak, karşısındakine kibar davranmamak vb. davranışlar olarak sıralanabilir (Erkutlu, 2019: 105-106).

İsimleri ve içerikleri birbirinden farklılık arz etse de, tüm saldırgan davranışlar esasında karşı tarafa fiziksel ve psikolojik zarar verme niyeti taşımaktadırlar. İşyeri nezaketsizliğinin diğer saldırgan davranışlardan en önemli farkı, kişiyi nezaketsizliğe yönelten niyetin dışarıdan tam olarak kestirilememesidir. Bu durumda nezaketsizlik gösteren bireyin davranışında zarar verme amacının olup olmadığını, kesin bir şekilde söylemek mümkün olmamaktadır. Örneğin karşısındakine zarar verme amacıyla nezaketsiz davranış sergileyen bireyin karşı tarafça algılanamaması veya zarar verme niyeti taşıyan nezaketsiz davranışın bunu gerçekleştiren kişi tarafından inkâr edilmesi söz konusu olabilir. Bu da nezaketsizlikte niyetin tam olarak açık olmadığını ve farklı şekillerde yorumlanabileceğini göstermektedir (Polatçı ve Özçalık, 2013: 22-23).

İşyeri nezaketsizliği özelliklerini örgüt normlarının ve karşılıklı saygının ihlali, zarar verme niyetinin belirsiz olması ve düşük şiddete sahip olması şeklinde üç grupta toplamak mümkündür. İşyeri nezaketsizliği kapsamında önemli farklılık “fiziksel saldırının olmamasıdır” (Işıkkay, 2019: 52).

İşyeri nezaketsizliğinin örgütlere pek çok zararı olmasına rağmen; genellikle yöneticiler tarafından göz ardı edilmektedir. İşyeri nezaketsizliğini çok fazla önemsemeyen yöneticiler aslında bu durumdan kaynaklanan örgüt içindeki çatışmaları çözmek için ne kadar uğraştıklarının ve zaman harcadıklarının farkında değildirler. Bu çatışmalardan dolayı yöneticiler bir yıl içerisinde yedi haftalarını kaybetmektedirler. Bu çatışmaları yok saymaları durumunda ise, işyeri nezaketsizliği örgüt kültürünü zedeleyerek, işletmenin zarar görmesine neden olacaktır (Kumral ve Çetin, 2016: 156).

2.2. Psikolojik İklim

Örgüt ikliminin örgütte çalışan bireyin bireysel algılamasına dayalı olarak tanımlanması durumunda ortaya çıkan “psikolojik iklim” kavramına ilk defa Kaffka’nın “Davranış Çevresi” ile ilgili olarak yaptığı çalışmalarda rastlanmaktadır. Her örgütte birden fazla çalışan olmakla birlikte çalışan sayısı örgütten örgüte farklılık arz etmektedir. Örgütte çalışan her bir bireyin örgütüne özgü olan iklimi bireysel olarak algılaması sonucunda aynı örgüt için çeşitli örgüt iklimlerinin ortaya çıkması olasıdır. Bu nedenle örgüt iklimini bireysel olarak tanımlamanın zor olması ve bu tutarsız durumun ortadan kaldırılması amacıyla örgüt iklimi konusunda araştırma yapan bazı yazarlar çalışanların örgütte algılamalarına dayanan iklim kavramına “Psikolojik İklim” adını vermişlerdir (Arslan, 2004: 209).

Psikolojik iklim genellikle bireyin çalıştığı iş ortamını algılamasına ve anlamlandırmasına atıfta bulunmayı sağlayan bir olgudur (Barkhi ve Kao, 2011: 125). Başka bir ifadeyle, psikolojik iklim çalışanların durumlara yönelik bilişsel çıkarımlar, algılar ile ilgili psikolojik süreç ve örgütsel gerçekliklerin daha uygun yorumlamalarına dayalı iş içeriklerini anlamlandırmaları olarak ifade edilebilir (Kataria, Garg ve Rastogi, 2013: 219). Psikolojik iklim, bireyin çalışma ortamının bireysel mutluluğuna ne derece katkı sağladığına ilişkin bir yargıyı temsil eder (Carless, 2004: 407).

Yapılan tanımlamalardan yola çıkarak, psikolojik iklimin çalışanların örgüt içindeki deneyimlerinin ve algılarının niteliğini açıklayan çok boyutlu bir kavram (Koys & DeCotiis, 1991: 265) ve bir gruba atfedilmekten daha çok bireye atfedilebilecek bir özellik olduğu ifade edilebilir (Argon ve Limon, 2017: 2889). Psikolojik iklim bu bağlamda, çalışanların örgütsel uygulamalara ve çalışma ortamının özelliklerine yükledikleri ortak veya özet bir algıyı yansıtan örgüt ikliminden ayırt edilebilir (Carless, 2004: 407).

Brown ve Leigh (1996) Kahn’ın (1990) etnografik araştırmasını temel alarak, çalışanların örgütü psikolojik bakımdan güvenli ve anlamlı bir iş ortamı olarak algılamasına dayanan operasyonel bir psikolojik iklim tanımı geliştirmek amacıyla bir araştırma yapmışlardır. Brown ve Leigh bu araştırma sonucunda altı psikolojik iklim boyutu ortaya koymuştur. Bu boyutlar; destekleyici yönetim, rol açıklığı, katkı, tanınma, kendini ifade etme ve fırsatlar ve sorunlardır (Brown ve Leigh, 1996: 358-359; Akt. Ersoy, 2019: 60). Bu çalışmada Brown ve Leigh tarafından ortaya atılan altı boyut temel alınmıştır. Bu boyutlar aşağıda açıklanmaktadır.

Destekleyici Yönetim: Çalışanlar yöneticilerinin açık, güvenilir, işbirlikçi ve uyumlu olduklarını algıladıklarında çalıştıkları işyerlerinde desteklendiklerini hissetme eğilimindedir. Bununla beraber, yöneticilerden gelen gelişimsel geri bildirimler ve görevlerin tamamlanma yöntemleriyle ilgili esneklik, çalışanların kendi çalışma ortamlarında kendine özgü uygulamalarını ortaya çıkarmasına izin verecek şekilde bir güveni teşvik eder (Kataria, Garg ve Rastogi, 2013: 221).

Rol Açıklığı: Rol açıklığı, örgütte çalışanların ne yapılması ve nasıl yapılması gerektiğini sorgulamadan faaliyetlerde bulunmalarına izin verir (Linsner, 2009: 64). İşgörenden beklenen rolün ve iş tanımlarının belirsiz, tutarsız veya tahmin edilemez olması durumunda, psikolojik güven ve katılımın azalması da muhtemeldir. Bunun aksine, çalışandan beklenen görev ve sorumlulukların net bir şekilde tanımlanması,

tutarlı ve öngörülebilir şekilde düzenlenen çalışma normlarının olması psikolojik olarak güvenli bir ortam yaratacağından işe katılımı artırır. Ayrıca, rol beklentileri ve çalışma normlarına ilişkin anlaşmalar ve açık ifadeler çalışanların olumlu duygularını artırır ve onlara mesleki etkinlik duygusu sağlar (Brown ve Leigh, 1996: 360; Kataria, Garg ve Rastogi, 2013: 221).

Katkı: Psikolojik iklimi oluşturan diğer önemli bir boyut ise, işyerinde katılım koşullarının geliştirilmesinde etkili olan katkının anlamlı olduğunun algılanarak, çalışanların güdülenmeye teşvik edilmesidir (Kataria, Garg ve Rastogi, 2013: 222). Kişinin çalışmasının örgütsel süreçleri ve sonuçları önemli ölçüde etkilediği algısı, işin algılanan anlamlılığına katkıda bulunur ve çalışanların iş kurallarıyla özdeşleşmesini artırır. Çalışanlar, örgütsel amaçlara anlamlı bir şekilde katkıda bulduklarına inandıklarında işlerinde daha fazla katılım gösterirler (Brown ve Leigh, 1996: 360; Akt. Ersoy, 2019: 63).

Tanınma: Çalışanların, çalışma gayretlerinin tanındığına ve takdir edildiğine dair inançları, çalışmalarının anlamlı olduğu yönündeki algılarını güçlendirmelerine olanak sağlar. Örgüte sağladığı katkının örgütün hedeflerine ulaşmada önemli bir rol oynadığının algılanmasıyla, çalışanların işleriyle özdeşleşmesi kolaylaşır ve çalışanlar sorumluluk almada daha fazla istekli davranırlar. Tanınma, çalışanlara görev kimliği duygusu kazandırma ve örgüt için yaptıkları işin tanımlanabilir nitelikte ve değerli olduğunu göstermesi sebebiyle anlamlı bir olgudur. Örgüt içerisinde işlerin anlamlılık kazanmasını sağlayan tanınma olgusu, yapılan işin doğruluğunun kanaatine varılması ve onaylanması ile etkinlik kazanır (Linsner, 2009: 60; Brown ve Leigh, 1996: 360).

Kendini İfade Etme: Bireyin örgüt ortamında algıladığı kendini ifade etme özgürlüğü, çalışma ortamındaki performans belirleyicileri üzerinde önemli bir rol oynayabilir. İşyerinde kendini ifade etme özgürlüğü, çalışanların benlik kavramının temel yönlerini gerçek uygulamada ortaya çıkarmalarına izin verir ve onlara işe yüksek katılım göstermeleri için fırsatlar sunar. Başka bir ifadeyle, denetim otoriteleri, astlarının kendi iş rollerinde kendilerini esas olarak kanıtlanmasına ve kişiliklerinin benzersiz özellikleri olan beceri ve yeteneklerini uygulamada özgürce kullanmasına olanak sağladığında yönetim ile çalışanlar arasında psikolojik güvenlik hissi oluşur. Kendilerini psikolojik olarak güvenli bir iş ortamında hisseden birey ve yöneticiler arasında güven duygusu gelişir ve bu durumun neticesi olarak bireyler görev performansı ve amaçlarına ulaşma hususunda özyönetim kazanırlar (Kataria, Garg ve Rastogi, 2013: 222-223).

Fırsatlar ve Sorunlar: Fırsatlar ve sorunlar, iş sözleşmesini etkileyebilecek işgörenlerin çalışma çevresinin/ortamının bir diğer önemli boyutunu yansıtır. Fırsatlar ve sorunların doğru olarak algılanması, yaratıcılık ve çeşitli becerilerin kullanılmasını gerektirir. Bu durum iş rolündeki bireysel gelişimi destekler. Çalışma ortamında algılanan fırsatlar ve sorunlar çalışanları işlerine fiziksel, bilişsel ve duygusal kaynaklarının daha büyük bir kısmını yatırmaya teşvik eder ve bu bağlamda iş deneyiminde algılanan anlamlılık artabilir. Zorlu iş ortamlarını kendi lehine çevirmek, kişisel gelişim, öğrenme ve gelişme fırsatlarından faydalanmak isteyen çalışanların bu ortamlara aktif olarak katılımı ve katkısı gereklidir. Böylece bireysel enerjilerin etkin olarak iş rollerine dâhil olması, çalışanların işe genel katılım düzeyini artırır (Kataria, Garg ve Rastogi, 2013: 222; Brown ve Leigh, 1996: 361; Akt. Ersoy, 2019: 65-67).

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Araştırmanın temel amacı, Malatya 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki tekstil işletmelerinde faaliyet gösteren çalışanların işyerinde algıladıkları, iş arkadaşları, yöneticileri ve/veya şefleri tarafından sergilenen nezaketsiz davranışların psikolojik iklim algılarını nasıl ve ne yönde etkilediğini analiz etmektir.

3.2. Örneklem

Araştırmanın örneklemini; Malatya 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki tekstil işletmelerinde faaliyet gösteren ve araştırmaya katılmayı kabul eden 260 çalışan oluşturmaktadır.

3.3. Araştırmanın Ölçekleri ve Hipotezleri

Araştırmada veri toplama tekniği olarak anket kullanılmıştır. Anket kapsamında işyeri nezaketsizliği, psikolojik iklim ve demografik özellikler ile ilgili sorular yer almaktadır.

İşyeri Nezaketsizliği Ölçeği: Çalışanların işyerinde algıladıkları, iş arkadaşları, yöneticileri ve/veya şefleri tarafından sergilenen nezaketsiz davranışları ölçmek için Cortina vd. (2001) tarafından geliştirilen “İşyeri Nezaketsizliği Ölçeği” kullanılmıştır. 5’li Likert tipi olan ölçek, tek boyut ve 7 ifadeden oluşmaktadır (1=Hiçbir Zaman, 2=Nadiren, 3=Ara Sıra, 4=Sık Sık, 5=Her Zaman). İşyeri nezaketsizliği ölçeğinin Cronbach’s Alpha katsayısı 0.92 olarak saptanmıştır.

Psikolojik İklim Ölçeği: Psikolojik iklim, Brown ve Leigh (1996) tarafından geliştirilen ve Ersoy (2019) tarafından Türkçe’ye uyarlanan “Psikolojik İklim Ölçeği” kullanılarak ölçülmüştür. Bu ölçek; destekleyici yönetim (5 ifade), rol açıklığı (3 ifade), katkı (4 ifade), tanınma (3 ifade), kendini ifade etme (4 ifade) ve fırsatlar ve sorunlar (2 ifade) olmak üzere altı boyut ve toplam 21 ifadeden oluşmaktadır. 5’li Likert tipi ölçek kullanılmıştır (1=Kesinlikle katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4=Katılıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum). Psikolojik iklim boyutlarının güvenilirlik katsayılarına (Cronbach’s Alpha) bakıldığında; destekleyici yönetim 0.90, rol açıklığı 0.90, katkı 0.62, tanınma 0.80, kendini ifade etme 0.82 ve fırsatlar ve sorunlar 0.66 olarak hesaplanmıştır. Toplam altı boyuttan oluşan psikolojik iklim ölçeğinin Cronbach’s Alpha katsayısı ise 0.93 olarak tespit edilmiştir.

Çalışmanın verileri, 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki tekstil işletmelerinde faaliyet gösteren 260 çalışandan elde edilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda, Pearson korelasyon analizi ve basit doğrusal regresyon analizi kullanılarak araştırmanın modeli ve hipotezleri test edilmiştir. Ayrıca tanımlayıcı istatistiklerden de yararlanılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Bu araştırmada veriler Malatya 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki tekstil işletmelerinde faaliyet gösteren ve araştırmaya katılan 260 çalışandan elde edilmiştir. Araştırmaya katılanların %65’i erkek, %35’i kadın; %60,8’i evli, %39,2’si bekâr olduğu tespit edilmiştir. Eğitim durumu açısından bakıldığında %51,5’i ilköğretim; %40,0’i lise; %4,3’ü meslek yüksekokulu; %3,8’i fakülte ve %0,4’ünün yüksek lisans/doktora mezunu olduğu görülmektedir. Ayrıca araştırmaya katılan kişilerin %8,8’i 20 yaş ve aşağısı, %42,7’si 21-30 yaş arası, %33,1’i 31-40 yaş arası, %13,1’i 41-50 yaş arası ve son olarak %2,3’ünün 51 ve üzeri yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılanların iş deneyimi incelendiğinde, %1,9’u 1 yıldan az; %42,3’ü 1-5 yıl; %26,2’si 6-10 yıl; %15,4’ü 11-15 yıl ve %14,2’sinin 16 yıl ve daha fazla deneyime sahip olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan çalışanların konumları incelendiğinde, %1,5’inin üst düzey yönetici, %1,2’sinin departman müdürü, %7,3’ünün şef, %66,9’unun işgören ve %23,1’inin ise diğer konumlarda görev aldığı saptanmıştır. Katılımcıların “Firmanız aile işletmesi midir?” sorusuna %7,7’sinin “evet”, %92,3’ünün ise “hayır” cevabını verdiği ortaya konulmuştur. Araştırmaya katılanların çalıştıkları işletmelerdeki kişi sayısına verdikleri yanıtlar incelendiğinde, %0,4’ü 10 ve daha az, %10,8’i 11-25 arası, %32,3’ü 26-50 arası ve %56,5’i ise 51 ve daha fazla kişinin çalıştığını beyan etmişlerdir. Son olarak, katılımcıların “İşletmenizin yöneticisi profesyonel yönetici mi?” sorusuna %70,7’sinin “evet”, %29,3’ünün ise “hayır” cevabını verdiği tespit edilmiştir.

4.2. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir:

Hipotez 1: İşyeri nezaketsizliği, psikolojik iklim üzerinde negatif etkiye sahiptir.

Hipotez 1a): İşyeri nezaketsizliği, psikolojik iklim boyutlarından destekleyici yönetim üzerinde negatif etkiye sahiptir.

Hipotez 1b): İşyeri nezaketsizliği, psikolojik iklim boyutlarından rol açıklığı üzerinde negatif etkiye sahiptir.

Hipotez 1c): İşyeri nezaketsizliği, psikolojik iklim boyutlarından katkı üzerinde negatif etkiye sahiptir.

Hipotez 1d): İşyeri nezaketsizliği, psikolojik iklim boyutlarından tanınma üzerinde negatif etkiye sahiptir.

Hipotez 1e): İşyeri nezaketsizliği, psikolojik iklim boyutlarından kendini ifade etme üzerinde negatif etkiye sahiptir.

Hipotez 1f): İşyeri nezaketsizliği, psikolojik iklim boyutlarından fırsatlar ve sorunlar üzerinde negatif etkiye sahiptir.

İşyeri nezaketsizliği ile psikolojik iklim ve boyutlarına (destekleyici yönetim, rol açıklığı, katkı, tanınma, kendini ifade etme, fırsatlar ve sorunlar) ilişkin ortalama, standart sapma, değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları ve Cronbach's Alpha değerleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Değişkenler Arasındaki Korelasyon Katsayıları, Tanımlayıcı İstatistikler ve Güvenilirlik

Katsayıları

Değişkenler	Aritmetik Ort.	Std. Sapma	1	2	3	4	5	6	7	8
1. İşyeri Nezaketsizliği	1,722	,859	(0.92)							
2. Psikolojik İklim	3,322	,830	-,332**	(0.93)						
3. Destekleyici Yönetim	3,291	1,053	-,382**	,851**	(0.90)					
4. Rol Açıklığı	3,415	1,041	-,279**	,821**	,731**	(0.90)				
5. Katkı	3,506	1,150	-,230**	,755**	,529**	,480**	(0.62)			
6. Tanınma	3,176	,995	-,181**	,754**	,500**	,539**	,495**	(0.80)		
7. Kendini İfade Etme	3,263	,953	-,268**	,833**	,604**	,659**	,477**	,656**	(0.82)	
8. Fırsatlar ve Sorunlar	3,223	1,020	-,125**	,716**	,498**	,487**	,490**	,529**	,633**	(0.66)

** Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır (çift-yönlü).

*Korelasyon 0.05 düzeyinde anlamlıdır (çift-yönlü).

Tablo 1'deki korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde; işyeri nezaketsizliği ile psikolojik iklim arasında negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmektedir ($r = -0,332$; $p < 0,01$). Benzer şekilde, işyeri nezaketsizliği ile psikolojik iklim boyutlarından destekleyici yönetim ($r = -0,382$; $p < 0,01$), rol açıklığı ($r = -0,279$; $p < 0,01$), katkı ($r = -0,230$; $p < 0,01$), tanınma ($r = -0,181$; $p < 0,01$), kendini ifade etme ($r = -0,268$; $p < 0,01$) ve fırsatlar ve sorunlar ($r = -0,125$; $p < 0,01$) arasında negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Değişkenler arasındaki korelasyon ilişkilerinin anlamlı olduğu gözlenmektedir. Bu durum regresyon analizinin yapılabilmesinin ön koşullarından biridir.

Tablo 2. İşyeri Nezaketsizliğinin Psikolojik İklim Üzerindeki Etkisine Dair Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

	Bağımlı Değişken: Psikolojik İklim
--	------------------------------------

	Standardize Edilmemiş β	SE	Standardize Edilmiş β	t değeri	Anlamlılık Düzeyi	R ²	Düzeltilmiş R ²
Model 1 F _(1,258) =31.909						.110	.107
(Sabit)	3,874	,109		35,471	.000		
İşyeri Nezaketsizliği	-,321	,057	-,332	-5,649**	.000		

Not: **p< .01 ; *p< .05

Tablo 2’de görüldüğü üzere işyeri nezaketsizliğinin bağımsız değişken, psikolojik iklimin bağımlı değişken olarak girdiği Model I istatistiksel açıdan anlamlıdır (R²=0.110; F_(1,258)= 31.909; p<0.01). Modelde işyeri nezaketsizliği bağımlı değişken olan psikolojik iklimdeki varyansın %11’ini açıklamaktadır. Modelde işyeri nezaketsizliğinin psikolojik iklim üzerinde negatif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir ($\beta = -0,332$; p<0.01). Bu bulgulara göre **H1** hipotezi kabul edilmektedir. Yani işyeri nezaketsizliği düzeyi arttıkça psikolojik iklim algısı düşmektedir.

Tablo 3. İşyeri Nezaketsizliğinin Psikolojik İklim Boyutları Üzerindeki Etkileri

İlişki	Sabit	Standartlaştırılmamış Katsayılar		Standartlaştırılmış Katsayılar	t	p	R ²	Düzeltilmiş R ²	F Değeri
		B	Std. Hata	Beta					
İYN→DY	4,096	-,468	,071	-,382	-6,631	.000	.146	.142	43.969
İYN→RA	3,997	-,338	,072	-,279	-4,661	.000	.078	.074	21.721
İYN→KTK	4,036	-,308	,081	-,230	-3,796	.000	.053	.049	14.409
İYN→TNM	3,537	-,209	,071	-,181	-2,949	.003	.033	.029	8.697
İYN→KİE	3,776	-,298	,067	-,268	-4,476	.003	.072	.068	20.035
İYN→FVS	3,479	-,149	,073	-,125	-2,030	.043	.016	.012	4.120

Bağımlı Değişkenler: Destekleyici Yönetim, Rol Açıklığı, Katkı, Tanınma, Kendini İfade Etme, Fırsatlar ve Sorunlar
**p<0.01, *p<0.05

Not: n=260, İYN: İşyeri Nezaketsizliği, DY: Destekleyici Yönetim, RA: Rol Açıklığı, KTK: Katkı, TNM: Tanınma, KİE: Kendini İfade Etme, FVS: Fırsatlar ve Sorunlar.

İşyeri nezaketsizliğinin psikolojik iklim boyutları üzerindeki etkilerini test etmek amacıyla yapılan basit doğrusal regresyon analizinin Tablo 3’teki sonuçları incelendiğinde altı boyuta ilişkin modellerin tümü anlamlıdır. Destekleyici yönetim boyutu dışındaki modellerde bağımsız değişkenin bağımlı değişkendeki varyansı düşük düzeyde açıkladığı görülmektedir.

Regresyon analizi bulgularına göre, işyeri nezaketsizliğinin psikolojik iklimin destekleyici yönetim ($\beta=-,382$, $t_{(260)}=-6,631$, p<0.01), rol açıklığı ($\beta=-,279$, $t_{(260)}=-4,661$, p<0.01), katkı ($\beta=-,230$, $t_{(260)}=-3,796$, p<0.01), tanınma ($\beta=-,181$, $t_{(260)}=-2,949$, p<0.01), kendini ifade etme ($\beta=-,268$, $t_{(260)}=-4,476$, p<0.01) ve fırsatlar ve sorunlar ($\beta=-,125$, $t_{(260)}=-2,030$, p<0.05) boyutlarını negatif ve anlamlı şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Bu durumda **H1a**, **H1b**, **H1c**, **H1d**, **H1e** ve **H1f** hipotezleri desteklenmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Malatya 1. Organize Sanayi Bölgesi’ndeki tekstil işletmelerinde çalışanların işyeri nezaketsizliği ile psikolojik iklim algıları arasındaki ilişkiler anket tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, işyeri nezaketsizliğinin psikolojik iklim üzerinde negatif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde, işyeri nezaketsizliğinin psikolojik iklim

boyutlarından destekleyici yönetim, rol açıklığı, katkı, tanınma, kendini ifade etme ve fırsatlar ve sorunlar üzerinde negatif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu saptanmıştır. Öte yandan, literatürde bu bulguları destekleyici çalışmalara rastlanılamamıştır.

İşyeri nezaketsizliğini azaltmak amacıyla çalışanlara beşeri ilişkiler, resmi görgü kuralları gibi konularda hizmet içi eğitimler verilebilir. Ayrıca, otokontrol sistemi kurularak, olumlu davranış sergileyen çalışanların ödüllendirilmesi yoluyla diğer çalışanların da bu tür olumlu davranışlar sergilemesi sağlanabilir.

Bu araştırma Malatya 1. Organize Sanayi Bölgesindeki tekstil çalışanları ile sınırlandırılmıştır. Dolayısıyla yapılacak değerlendirmelerin bu çerçevede ele alınması faydalı olabilir. Söz konusu değişkenler arasındaki ilişki farklı sektörlerde, farklı kültürlerde, farklı davranış düzlemlerinde, farklı gelişmişlik düzeylerine sahip ülkelerde incelenebilir. Ayrıca, işyeri nezaketsizliği ve psikolojik iklimin farklı öncül ve sonuçları yeni araştırma konuları olabilir.

KAYNAKÇA

Andersson, L.M. & Pearson, C.M. (1999). Tit for tat? The spiraling effect of incivility in the workplace. *Academy of management review*, 24(3): 452-471.

Argon, T. ve Limon, İ. (2017). Psikolojik iklim ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 14(3): 2888-2901.

Arslan, N. T. (2004). " Örgütsel Performansı Belirleyici Bir Etmen Olarak" Örgüt Kültürü ve İklimi Hakkında Bir Değerlendirme. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(1): 203-228.

Barkhi, R., & Kao, Y. C. (2011). Psychological climate and decision-making performance in a GDSS context. *Information & Management*, 48(4-5), 125-134.

Brown, S.P. ve Leigh, T.W. (1996). A new look at psychological climate and its relationship to job involvement, effort, and performance. *Journal of Applied Psychology*, 81(4): 358-368.

Carless, S.A. (2004). Does psychological empowerment mediate the relationship between psychological climate and job satisfaction? *Journal of Business and Psychology*, 18(4): 405-425.

Cortina, L. M., Magley, V. J., Williams, J. H., & Langhout, R. D. (2001). Incivility in the workplace: incidence and impact. *Journal of occupational health psychology*, 6(1): 64-80.

Çoban, R. ve Deniz, M. (2018). Çalışanların işyeri nezaketsizliği ve örgütsel sinizm algıları arasındaki ilişkileri belirlemeye yönelik imalat sektörü üzerinde bir araştırma. 6. *Örgütsel Davranış Kongresi Bildiriler Kitabı*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

Erkutlu, H.V. (2019). *Örgütsel Psikolojiye Giriş. 1. Baskı*, Ankara: Akademisyen Kitabevi.

Ersoy, Z. (2019). Stratejik ortaklık algıları ve psikolojik iyi oluşun adapte edici performans üzerine etkileri: Psikolojik iklimin aracı rolü. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir.

Işıkkay, Ç. (2019). İşyeri nezaketsizliği ve demografik özellikler arasındaki ilişkiler: hemşireler üzerine bir inceleme. *Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi*, 5(1): 51-68.

Kanten, P. (2014). İşyeri nezaketsizliğinin sosyal kaytarma davranışı ve işten ayrılma niyeti üzerindeki etkisinde duygusal tükenmenin aracılık rolü. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(1): 11-26.

- Kataria, A., Garg, P. ve Rastogi, R. (2013). Does psychological climate augment OCBs? The mediating role of work engagement. *The Psychologist-Manager Journal*, 16 (4): 217-242.
- Koys, D. J. ve DeCotiis, T. A. (1991). Inductive measures of psychological climate. *Human relations*, 44(3), 265-285.
- Kumral, T. ve Çetin, C. (2016). İş yeri nezaketsizliği üzerine bir yazın incelemesi. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, ek sayı 1: 153-171.
- Linsner, S.H. (2009). Transformational leadership and flow: the mediating effects of psychological climate. Doctoral dissertation, Kansas State University, Kansas State University Department of Psychology College of Arts and Sciences, USA.
- Parker, C.P, Baltes, B.B., Young, S.A., Huff, J.W., Altmann, R.A., Lacost, H.A., & Roberts, J.E. (2003). Relationships between psychological climate perceptions and work outcomes: A meta-analytic review. *Journal of Organizational Behavior: The International Journal of Industrial, Occupational and Organizational Psychology and Behavior*, 24(4): 389-416.
- Polatçı, S. ve Özçalık, F. (2013). Yapısal ve psikolojik güçlendirmenin işyeri nezaketsizliği ve tükenmişliğe etkisi. *İşletme Bilimi Dergisi*, 1(1): 17-34.
- Taştan, S. (2014). İşyeri nezaketsizliğini öngören örgütsel ve durumsal önceller ile çalışanların davranışsal sonuçları arasındaki ilişkinin ve sosyo- psikolojik kaynakların rolünün incelenmesi: Sağlık kurumlarında yapılan bir araştırma. *"İş, Güç" Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 16(3): 60-75.